

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra pedagogiky

Bakalářská práce

Současné trendy vývoje sportovních organizací

Vedoucí práce: Doc. Michal Kaplánek Th.D.
Autor práce: Petra Pejšová
Studijní obor: Pedagogika volného času
Ročník: III.
Forma studia: prezenční

2011

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že, v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Teologickou fakultou) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum:

Petra Pejšová

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. Michalu Kaplánkovi Th.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce

Obsah

ÚVOD.....	6
1 SPORT	8
1.1 POJEM SPORT A JEHO DEFINICE.....	8
1.2 SPORTOVNÍ ČINNOSTI.....	10
2 SPORTOVNÍ ORGANIZACE	12
2.1 VYMEZENÍ POJMU ORGANIZOVÁNÍ.....	12
2.2 FORMÁLNÍ ORGANIZACE.....	12
2.3 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ ORGANIZACE.....	13
2.3.1 Politické faktory.....	13
2.3.2 Ekonomické faktory.....	14
2.3.3 Socio-kulturní faktory.....	14
2.3.4 Technologické faktory.....	15
2.4 TYPOLOGIE SPORTOVNÍCH ORGANIZACÍ	15
3 ZAMĚŘENÍ SPORTOVNÍCH ORGANIZACÍ	17
3.1 MASOVÝ SPORT	17
3.1.1 Rekreční sport.....	17
3.1.2 Alternativní sport.....	18
3.2 SPORTOVNÍ ORGANIZACE PRO JEDNOTLIVÉ ČLENY	18
3.2.1 Týmové sporty.....	18
3.2.2 Individuální sporty.....	19
3.3 SLUŽBY VE SPORTU.....	19
4 VÝVOJ SPORTOVNÍCH ORGANIZACÍ 90. LET 20. STOLETÍ.....	21
4.1 PRÁVNÍ POSTAVENÍ SPORTOVNÍCH ORGANIZACÍ JAKO OBČANSKÝCH SDRUŽENÍ	22
4.2 EKONOMICKÁ SITUACE.....	24
4.3 ORGANIZACE PŘEVLÁDAJÍCÍ V TOMTO OBDOBÍ	26
4.3.1 Český svaz tělesné výchovy.....	28
4.3.2 Česká obec sokolská	29
4.3.3 Asociace školních sportovních klubů České republiky	30
4.3.4 Asociace tělovýchovných jednot a sportovních klubů České republiky.....	31
4.3.5 Česká asociace Sport pro všechny.....	32
4.4 SHRNUTÍ	33
5 SOUČASNÝ VÝVOJ A TRENDY SPORTVNÍCH ORGANIZACÍ.....	34
5.1 LEGISLATIVA SPORTOVNÍCH ORGANIZACÍ V SOUČASNOSTI	34
5.2 EKONOMICKÁ SITUACE.....	35
5.2.1 Financování ze státního rozpočtu.....	36
5.2.2 Financování z příjmů loterijních a sázkových společností	36
5.2.3 Financování z vlastních zdrojů a výnosů z vlastní činnosti.....	37
5.2.4 Financování z ostatních zdrojů.....	37
5.3 ORGANIZACE PŘEVLÁDAJÍCÍ V SOUČASNOSTI	38
5.3.1 ČSTV v současnosti.....	39
5.3.2 Sdružení sportovních svazů České republiky	41

5.3.3 Česká asociace Sport pro všechny.....	42
5.3.4 Asociace školních sportovních klubů.....	42
5.3.5 Česká obec sokolská	44
5.4 SAZKA, a.s.	45
5.5 SHRNU TÍ	46
6 BUDOUCNOST SPORTOVNÍCH ORGANIZACÍ.....	47
ZÁVĚR	49
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	51
ABSTRAKT	54
ABSTRACT.....	55

Úvod

Téma, kterému se věnuji ve své bakalářské práci, bylo pro mě velmi důležité. Soustředila jsem se převážně na to, aby se vztahovalo jednak k mému oboru, jenž studuji, a jednak aby odpovídalo mým zájmům. O sportu se dozvídám vlastně už od malička a nejvíce od rodičů. Rodiče mě vždy vedli k plnohodnotnému trávení volného času a sportování bylo jeho velkou součástí. Aerobic, tanec, fotbal, to jsou aktivity, které jsem pěstovala již od mala ve strukturovaných organizacích, které nabízejí širokou škálu možností jak pro mě, mé kamarády, tak pro mé rodiče či prarodiče. Ale všichni neměli takové štěstí jako já, aby mohli navštěvovat hodiny aerobiku a zlepšovat se v koníčkách, který je baví. A právě proto jsem si vybrala téma, které by mělo společný základ se sportem a abych si rozšířila obzory v současných strukturovaných sportovních organizacích.

V první kapitole jsem se zaměřila na sport jako takový, na různé chápání sportu podle některých definic a na sportovní činnosti, které nás čím dál více ovlivňují. Druhá kapitola pojednává o sportovních organizacích z teoretického hlediska. Vyjadřuji se k některým pojmům souvisejícím s touto kapitolou, a které budou v návaznosti v dalších kapitolách figurovat. Dále vypisuji faktory ovlivňující sportovní organizace, které svým vlivem působí na konkrétní organizace. Obsahem další kapitoly jsou konkrétní typy organizací u nás působící ve vysokém počtu či jen zřídka. Třetí kapitola vyjadřuje konkrétní zaměření sportovních organizací od masového typu, který jsem rozdělila na rekreační a alternativní sporty, až ke specializovaným sportovním organizacím, do kterých jsem zařadila individuální a skupinové sporty. Ve čtvrté kapitole se již zabírám konkrétněji organizacemi v 90. letech, které jsem výše popisovala z legislativního a ekonomického hlediska a v návaznosti na to popisují jednotlivá sdružení, která mají co dočinění v tomto období. V páté kapitole se věnuji opět organizacím, které ovlivňují naše okolí, ale po 20 letech, tedy od 90. let po současnost. Zde jsem se zaměřila spíše na finanční stránku a poté na organizace, které jsou svojí činností nejaktuálnější. Dále se v této kapitole zabývám společností SAZKA, a. s., která velmi ovlivnila současnost i organizace, které v ní mají vlastenecký podíl. Poslední kapitola (šestá) pojednává o budoucí prognóze sportovních organizací. V této kapitole nepoužívám žádné zdroje, píší v návaznosti na předchozí text celé mé bakalářské práce a pokouším se vyvodit ze současné reálné situace představu o budoucím vývoji.

Cílem této práce je rozevřít spektrum sportovních organizací, které v průběhu posledních 20 let ovlivnily naši společnost a zabývat se různými jejich složkami a problémy, od teoretických nesrovnalostí a diskusí, až po vývoj a historii konkrétních organizací.

Své myšlenky a inspiraci jsem čerpala převážně z literárních zdrojů z oboru sportu, sociologie a pedagogiky, a dále z webových zdrojů jednotlivých organizací, které obsahovaly velkou část mých poznatků. Jako hlavní zdroje si dovoluji označit publikace od **I. Slepíčkové** Sport a volný čas a Sportovní organizace - Teoretická východiska a situace v ČR po roce 1990 a dále od **A. Sekota** Sport a společnost a Sociologické problémy sportu.

1 Sport

V úvodní kapitole se zaměřím na sport jako takový, na jeho význam ve společnosti a celkové chápání sportu jako fenoménu dnešní doby. Nabídnu některé definice sportu a zaměřím se na jeho teoretickou stránku.

1.1 Pojem sport a jeho definice

Sport patří, jistě vedle dalších důležitých událostí, k nejdiskutovanějším jevům společnosti nového tisíciletí a jsme o něm informováni pravidelně. Jeho význam je dnes umocňován svým dopadem v rovině sociální, ekonomické i kulturní. Je ztělesněním obdivovaných hodnot radosti z pohybu, výkonu, zdraví a krásy. Sport ztrácí svůj původní význam, neboť se stává spíše předmětem divácké pozornosti, než nedílnou součástí každodenních volnočasových aktivit.¹ Tento fakt není vnímán všemi aktivně či pasivně sportujícími stejně. Pro každého z nás je sport určitým fenoménem, se kterým se dennodenně setkáváme, a který je neodmyslitelnou součástí našeho života.

Sport poskytuje prostředek pro interakci jednotlivců a komunit a sbližuje je. Zejména u mladých lidí může pomoci nalézt pocit, že někam směřují a vyhnout se tak sociálnímu odcizení.²

V literatuře jsem se setkala s různými definicemi sportu. Vypíši několik z nich, o kterých si myslím, že patří k mému tématu a vystihují pravou podstatu sportu.

- Nebude jistě bez užitku nahlédnout na chápání sportu z pohledu prestižního *Velkého sociologického slovníku*, jenž připomíná etymologický původ pojmu sport jako odvozeninu od staroanglického *disport* – bavit, roznášet, či latinského *disportare* – rozptylovat se, bavit se.³

- Další definici sportu nabízí Irena Slepíčková: „*Sportem se rozumí všechny formy pohybové činnosti, které ať již prostřednictvím organizované účasti či nikoliv, si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné a psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních.*“⁴

---

¹ SEKOT, A. *Sport a společnost*, s. 7.

² EGER, L. *Komunální tělovýchova a sport*, s. 10.

³ Srov. SEKOT, A. *Sport a společnost*, s. 14.

⁴ SLEPIČKOVÁ, I. *Sport a volný čas*, s. 22.

- Podle encyklopedie Diderot je „sport rekreační fyzická aktivita tvořící složku volného času a životního stylu, ve vrcholové podobě prováděná i jako profese. Plní funkci zdravotní i rekreační, zahrnuje momenty soutěživosti, výkonu, regulované ventilace agrese, příslušnosti ke skupině. Se sportem souvisí i problém diváctví jako masové zábavy. Pohybová činnost soutěžního charakteru prováděná podle určitých pravidel. Závodní soutěžení se vyznačuje snahou po nejvyšším výkonu“.⁵

- „Sport je specifickou lidskou aktivitou, odlišnou od jiných činností. Vzhledem ke skutečnosti, že jsme nakloněni spíše širšímu pojetí sportu ve smyslu systematických pohybových aktivit necílicích přímo a programově k dosažení výkonu, vítězství či odměně, chápeme konceptuálně sport jako institucionalizovanou pohybovou aktivitu motivovanou zvýšením celkové kondice, osobním prožitkem či cíleným výsledkem nebo výkonem. Nedílnou součástí tohoto vymezení je nejen její pohybová složka, nýbrž i důraz na její institucionální povahu, kdy je zdůrazněno, že jde o obecně praktikovaný způsob jednání sloužící naplnění určité reálné či fiktivní potřeby. Nikoli tedy jakákoli pohybová aktivita, nýbrž ta, která je institucionálně charakterizována a vnímána jako sportovní.“⁶

Z definic celkově vyplývá, že sport je činnost na rozptýlení a pobavení se, jak je vidno již z etymologického původu slova. Dalším, nesporně pozitivním rysem sportu je jeho vliv nejen na zdokonalení tělesné, nýbrž i psychické kondice, směřujícím k lepším výsledkům. Přesněji řečeno cílem sportu není pouze vítězství či výkon, nýbrž i (a to zejména) radost z pohybu, posílení zdraví a fyzické a psychické odolnosti, harmonizující relaxace, příjemný pocit únavy kompenzující pracovní jednostrannost. I když jsme spíše nakloněni širšímu pojetí sportu ve smyslu systematických pohybových aktivit, které nesměřují přímo a programově k dosažení výkonu, vítězství či odměně, chápeme konceptuálně sport jako *institucionalizovanou pohybovou aktivitu vyžadující systematické fyzické úsilí účastníků motivovaných zvýšením celkové kondice, osobním prožitkem či cíleným výsledkem nebo výkonem.*⁷

---

⁵ VOJTÁŠEK, F. *Encyklopedie Diderot*. [CD-ROM]. Praha: Ikaros, 2001.

⁶ SEKOT, A. *Sociologické problémy sportu*, s. 10.

⁷ Srov. SEKOT, A. *Sport a společnost*, s. 14-15.

1.2 Sportovní činnosti

Na začátku 21. století došlo ke změnám společenským, politickým, kulturním a ekonomickým, ale zásadní změny se výrazně promítly i v oblasti sportu, a to hlavně v jeho organizaci a provozu. Jednotlivé sportovní disciplíny se více rozvíjejí, vznikají nové sportovní organizace a kluby. Uvedme si některé charakteristiky sportovních činností:

- Sport je především neobyčejně rozšířenou činností. Sage (1988) např. uvádí, že v USA se 30 milionů chlapců a dívek účastní každý rok sportovního programu mládeže a toto číslo stále vzrůstá.⁸

- Neobyčejně vzrůstá rozsah sportu. Objevují se nová odvětví, a to různou cestou. Například díky novému technickému zařízení a náčiní, kombinací dvou i více sportů, využitím možností v krytých sportovištích, a hlavně vymyšlením nových činností, k čemuž technika dává mnoho příležitostí. Sport je sportem především tehdy, když umožňuje srovnávání a to se neobejde bez organizace a institucí, klubů, asociací apod. Lidé se setkávají, komunikují a sdružují, a tak má sport v naprosté většině velice společenský charakter.⁹

- Zvláštností dnešního sportování je stále se rozrůstající specializace a náročnost na osobnost sportovce, tudíž není pouhou frází, že sportovní výkon je funkcí celé osobnosti sportovce. Sport už dlouho není záležitostí jen čistě pohybového nadání a cvičení, stále více zapojuje i mnohé vlastnosti osobnosti a psychické funkce. Nejde jen o dovednosti, ale i vědomosti a taktice, ale i o rozvoji schopností, o výživě, regeneraci atd.¹⁰

Sport se stává integrální součástí sociálního a kulturního světa, ve kterém žijeme. Sport je součástí kultury. Při sledování aktivně sportujících studentů si můžeme být jisti, že jejich sportovní aktivity mají dopad na hodnocení z jejich okolí, na jejich míru sebevědomí, možností sociálních kontaktů a budoucího profesního uplatnění. Jinými

---

⁸ SVOBODA, B. *Stručná pedagogika sportu*, s. 9-10.

⁹ Tamtéž, s. 9-10.

¹⁰ Tamtéž, s. 9-10.

slovy: sport není pouze aktivní pohybová a herní aktivita, ale i sociální fenomén, jehož význam daleko překračuje dosažené výsledky či statistiky vzájemných utkání.¹¹

V této kapitole jsem se na úvod zabývala fenoménem sportu jako takovým. Není na škodu uvést si několik definic sportu, které jsou důležité k tomu, abychom se do této problematiky mohli ponořit hlouběji. Sport je pojmem, o kterém slyšíme čím dál více a v odvětvích, které bychom ke sportu vůbec nepřirazovali.

V návaznosti na úvodní kapitolu budu následně popisovat pojmy související se sportovními organizacemi, které se více vyjadřují na dané téma.

---

¹¹ Srov. SEKOT, A. *Sport a společnost*, s. 8.

2 Sportovní organizace

2.1 Vymezení pojmu organizování

S dnešním pojmem organizování se setkáváme od pradávna v nejrůznějších oblastech lidského života. Lidé věděli, že pokud chtějí přežít, musejí společně vytvořit podmínky, které budou výhodné pro všechny. Ať už se to týkalo získáním potravy pro přežití či usilováním o získání nového území pro svůj život. Jak v malé skupině, tak i ve velkém společenství byla a je pro přežití vždy nezbytná „organizovanost“. Souhrnně lze za organizování označit činnost, která stanovuje, jak jiné činnosti budou vykonávány.¹²

Organizování se ale netýká pouze činnosti skupiny. Každý jedinec si uspořádává aktivity svého života, jak v každodenním běhu, tak v dlouhodobějším časovém horizontu. Záměrem organizování je, aby skupina lidí dosáhla toho, čeho chce dosáhnout, nebo čeho chce dosáhnout ten, popřípadě ti, kteří mají ve skupině hlavní a zásadní vliv. Snahou je uspořádat co nejlépe vše, co je pro organizování k dispozici, tedy zdroje, a to tak, aby úsilí skupiny vytvořilo požadovaný výsledek, aby dosáhlo stanoveného cíle, a to co nejúčinnějším způsobem.¹³

2.2 Formální organizace

Pojmy organizování a organizace se různí, i když jejich podstata staví na stejném základě. Organizování je činnost, která provází každodenní život jedince i společnosti. Avšak teprve společné úsilí skupiny lidí, organizování v rámci skupiny, může dát vznik opravdové organizaci. v této souvislosti se hovoří o organizacích vzniklých přirozeně a organizacích vytvořených uměle, tzv. formálních organizacích. Na formálních organizacích staví současná společnost.¹⁴

V přirozených organizacích mají vztahy mezi lidmi z hlediska moci a podřízenosti trvalý charakter, vycházejí z tradice, tradičního uspořádání společnosti, staví na tradičních pravidlech, normách, zvycích. Formální organizace vznikají naproti tomu zcela záměrně, kvůli řešení určitých úkolů. Vše by mělo probíhat podle psaných předpisů a norem. Zúčastněné osoby mají v organizaci přiřazeno pevné místo a vědí, co a jak mají vykonávat. Existuje jejich specializace podle úkolů. Postavení jedince

---

¹² SLEPIČKOVÁ, I. *Sportovní organizace – Teoretická východiska a situace v ČR po roce 1990*, s. 9-11.

¹³ Tamtéž, s. 9-11.

¹⁴ Tamtéž, s. 12-13.

v organizaci není jednou pro vždy dané, ale podle jeho dispozic a podle požadavků organizace se může jeho postavení v linii nadřízenosti či podřízenosti i ve specializaci měnit. Formálnost v sobě zahrnuje i to, že pravidla by měla být nezávislá na aktérech činnosti.¹⁵

2.3 Faktory ovlivňující organizace

Sport není jen odvětví, které by fungovalo samostatně bez okolního světa. Sport je součástí lidí, organizací a skupin, které sport utváří. Aby mohly sportovní organizace fungovat, musejí získávat finanční zdroje, materiální a informační servis apod. Sportovní organizace ovlivňují faktory, které jsou nezbytnou součástí jakékoli instituce. Jedná se o faktory politické, ekonomické, socio-kulturní a technologické. Níže uvedu spojitosti sportovních organizací a těchto faktorů.

2.3.1 Politické faktory

Politické faktory vždy hrály v prostředí sportu významnou úlohu. Nejvíce se jedná o tyto politické faktory: zákonodárství, státní ideologie, mezinárodní právo, místní předpisy, daňová politika.¹⁶

Sport vždy musí reagovat na politické faktory a pro zvýšení své efektivnosti musí usilovat i o její ovlivňování. Mezinárodní právo zasahuje sport zejména v jeho mezinárodní soutěžní podobě, jak ve věcech týkajících se výhradně sportu, tak v doprovodných jevech, jako je např. diváctví, doping. Pro zajištění velkých mezinárodních soutěží jako olympijských her, Tour de France, mistrovství světa, ale i sportovních událostí menšího významu (hokejové utkání), se zakládají formální organizace, popřípadě je zajišťují organizace, jejichž hlavní cíle jsou odlišné.¹⁷

Politika tedy z velké části ovlivňuje sportovní organizace, protože nám vždy ukládá povinnosti, jakým způsobem tyto organizace musí fungovat. Od politiky se dostáváme k ekonomickým faktorům, které mají vedle politiky velký podíl na utváření sportovních organizací.

---

¹⁵ Srov. SLEPIČKOVÁ, I. *Sportovní organizace – Teoretická východiska a situace v ČR po roce 1990*, s. 13.

¹⁶ Tamtéž, s. 75-76.

¹⁷ Tamtéž, s. 75-76.

2.3.2 Ekonomické faktory

Ekonomické faktory se týkají sportu na celém světě více a více a to se nedotýká jen sportu profesionálního, ale nejvíce soukromého občanského sektoru, tedy lidí, kteří se věnují sportu aktivně i pasivně. Sport zasahuje vedle průmyslu do terciárního sektoru čili sektoru služeb. Jedná se např. o tyto ekonomické faktory: nabídka, poptávka, síla měny, míra zaměstnanosti, výše mezd, státní politika v ekonomice.¹⁸

Dnešní český sport pohybující se v tržním prostředí musí čím dál tím více bojovat s konkurencí, která nepůsobí pouze na privátní sektor a ziskové organizace, nýbrž i na dobrovolná sdružení konkurující svou širokou nabídkou aktivit. Některé sportovní organizace musely kvůli politickým důvodům převést svůj majetek z veřejného vlastnictví na vlastnictví privátní. Stalo se to hlavně po roce 1989, kdy přešel majetek movitý (většinou sportoviště) do vlastnictví subjektů, které se osamostatnily. Ale nejednalo se pouze o přesun majetku ze sektoru veřejného na sektor soukromý, stal se i opačný problém, kdy majetek třetího sektoru přešel do vlastnictví sektoru veřejného. Stalo se to hlavně ve sportovních klubech, které převedly svá sportoviště na město a tento problém se řeší i v současné době, kdy sportovní organizace požadují o navrácení svého majetku do svého vlastnictví.¹⁹ Od ekonomického problému se dostávám k neméně důležitému problému, socio-kulturnímu.

2.3.3 Socio-kulturní faktory

Jedná se nejvíce o socio-kulturní faktory, které zahrnují: demografické trendy vývoje společnosti, změny v životním stylu, kvalifikovanost pracovní síly, vztah k práci a zaměstnání, mobilitu obyvatelstva, vztah k životnímu prostředí.²⁰

Tyto faktory ovlivňují sport z více stran. Lidé mění své životní styly a potřeba sportu v jejich životě vzrůstá. Zvyšují se nabídky na zajímavé sportovní aktivity. V místech, kde se rozrůstají nové bytové prostory, vznikají i výstavby sportovních klubů, rozrůstají se počty oddílů a zajímavost těchto organizací láká čím dál tím více naší populace.²¹

Jako poslední zmiňuji technologický faktor, který jistou mírou ovlivňuje sportovní organizace vedle faktorů, které jsem již uvedla.

---

¹⁸ Srov. SLEPIČKOVÁ, I. *Sportovní organizace – Teoretická východiska a situace v ČR po roce 1990*, s. 77.

¹⁹ Tamtéž, s. 77-78.

²⁰ Tamtéž, s. 78.

²¹ Tamtéž, s. 79.

2.3.4 Technologické faktory

K těmto faktorům se řadí: informační technologie, nové výrobní technologie, automatizace procesů, změny v technologii dopravy.²²

Služby výpočetní techniky, které zpočátku nebyly rozvinuté, musely zajišťovat vlastní organizační útvary, které zpracovávaly data. Nejvíce se informační technologie rozšířila v 90. letech i do organizací působících ve sportu. Organizace, které nevytváří samostatně sportovní aktivity, ale napomáhají v sektoru výroby sportovních náčiní či v poskytování služeb, se technologie rozvinula velmi dopředu a tímto napomohla vytvořit i nová sportovní odvětví či disciplíny.²³

Uvedla jsem základní pojmy a faktory, které jsou velmi důležité k mému tématu a celkově ke sportovním organizacím. Toto vymezení pojmů se týká všech typů sportovních organizací, které na našem území existují.

2.4 Typologie sportovních organizací

Ve sportu a sportovním prostředí existuje mnoho druhů a typů sportovních organizací. Níže vypíši několik z nich:

1. *Občanská sdružení* – tato sdružení jsou zakládána podle zákona č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů.
2. *Organizace s mezinárodním prvkem* působící na území ČR v souladu se zákonem č. 116/1985 Sb. o podmínkách činnosti organizací s mezinárodním prvkem v ČR a jsou to mezinárodní sportovní federace, které mají na území ČR sídlo či zde působí prostřednictvím své organizační jednotky.
3. *Rozpočtové nebo příspěvkové organizace* zřízené ústředním orgánem státní správy nebo v případě příspěvkových organizací i obcí k zajišťování např. vrcholového sportu (Resortní sportovní střediska).²⁴

Těchto organizací je spousta druhů a typů. Zmínila jsem jen několik z nich, existují ale ještě např. nadace a nadační fondy, zájmová sdružení právnických osob nebo např. obchodní společnosti a družstva. Já se nejvíce zaměřím na občanská sdružení, která jsou

---

²² Tamtéž, s. 79.

²³ Tamtéž, s. 79.

²⁴ DURDOVÁ, I. *Sportovní management*, s. 87.

zakládána podle zákona č. 83/1990 Sb., protože jednoznačně, z hlediska činnosti, v ČR převažují občanská sdružení. Nyní se zaměřím na různé typy sportovních organizací:

1. Zastřešující sportovní organizace

Tento typ organizace může sdružovat více samostatných sportovních organizací a má neomezenou nabídku provozovaných sportů, má přímý vztah k ústřednímu orgánu státní správy, z něhož čerpá dotace ze státního rozpočtu ČR. Jedná se např. o Český svaz tělesné výchovy, Česká obec sokolská apod.²⁵ Já se nejvíce zaměřím v následujících kapitolách na tento typ organizací. Ale dále vypíši, jaké mohou existovat i další typy sportovních organizací.

2. Samostatná sportovní asociace

Tento typ má za charakteristické druhovou omezenost na jeden sport či jednu skupinu sportů. Čerpá dotace ze své zastřešující sportovní asociace. Např. jsou to všechny sportovní svazy sdružené v ČSTV a samostatné sportovní asociace sdružují sportovní kluby.²⁶

3. Sportovní klub

Tento pojem vystřídal již zastaralý pojem tělovýchovná jednota. Nyní sportovní klub sdružuje více sportů a má přímou ekonomickou vazbu na zastřešující sportovní asociaci a vystupuje samostatně k ostatním veřejným rozpočtům.²⁷

Od základních pojmů a faktorů, které ovlivňují sportovní organizace, různých druhů a typů organizací, které se u nás vyskytují, se nyní můžu zaměřit podrobněji na organizace, které se u nás vyskytují nejčastěji.

---

²⁵ Srov. DURDOVÁ, I. *Sportovní management*, s. 88.

²⁶ Tamtéž, s.

²⁷ Tamtéž, s.

3 Zaměření sportovních organizací

Sportovní organizace různých druhů a typů jsem již uvedla. Organizace nemají žádné typické zaměření, jejich činnost je různorodá. Existují ale takové, které jsou zaměřeny na jeden druh sportu, na druhou stranu existují i se zaměřením na více typů a druhů sportu. V první kapitole se budu zabývat masovým sportem.

3.1 Masový sport

Lidé považovali výkon jako hlavní a jediný cíl. Ale mnoho lidí ve sportování hledalo také něco více, např. zábavu, osobní přínosy a přátelská setkání. Ale ne každý byl vždy členem nějaké sportovní organizace. Proto vznikl masový sport, který nabídl možnost účastnit se soutěží, kde pravidelnost jejich pořádání v průběhu roku či ročního období nebyla podmínkou. Tak se zrodila řada akcí masového charakteru např. Jizerská padesátka, které vedle tradičních akcí (Velká Kunratická, Běchovice) umožnily účast i neregistrovaných a příležitostných zájemců o sport. Pořádaly se masové akce s cílem nabídnout co největšímu počtu lidí příležitost ke sportování či účasti v soutěžích spíše jednorázových a bez ohledu na úroveň výkonnosti.²⁸

Masový sport nabízí širokou škálu rozdělení jednotlivých sportovních aktivit. Já se zaměřím jen na rekreační a alternativní sport.

3.1.1 Rekreační sport

Rekreační sport, který se váže na masový sport, nebývá jednoznačně spojen se soutěžími a účastí v tělovýchovné jednotě či sportovním klubu, ale může být provozován individuálně bez vazby na organizaci, a to hlavně za účelem rekreace. Rekreace může být různorodou činností od tělesného charakteru až po mentální nebo emocionální. Musí se vždy jednat o činnosti směřující k odpočinku a regeneraci. Činnosti, při kterých dochází k velké únavě a vyčerpání, nemůžeme považovat za rekreační. Mezi rekreační tělesné aktivity jsou především aktivity sportovní, ale nemusí mít jen sportovní charakter, mohou to být procházky, práce na zahradě, zájmová činnost spojená s pohybem jako je kynologie, myslivost či ochrana přírody.²⁹

V rekreačním odvětví je důraz kladen na osobní projev, prožitek, na porozumění si se spoluhráči.

---

²⁸ SLEPIČKOVÁ, I. *Sport a volný čas*, s. 26-29.

²⁹ Tamtéž, s. 29-36.

3.1.2 Alternativní sport

Alternativní sport je v 60. a 70. letech svázán s trendy vývoje společnosti, které se promítly do sportu. Sociokulturně orientovaný sport, stejně jako alternativní, nabízí svým účastníkům možnost využití ve volném čase pestré škály tělesných aktivit. Lidé vedle zdatnosti a zdraví hledají ve sportování a cvičení i další možnosti obohacení svého života. Dochází ke kontaktu s druhými lidmi, seberealizace, překonávání sebe sama. Do poloviny 70. let 20. století se dostávají do popředí hodnoty, které nabízejí člověku jinou alternativu. Jsou často propojeny s ekologickými a mírovými hnutími (běh Terryho Foxe). Alternativní orientace sportu zahrnuje řadu nových aktivit, relaxačních či zdravotních cvičení. V posledních 20-30 letech se v Evropě rozšířila východoasijská bojová umění, která ve své podstatě nemají bojovou a soutěživou formu, ale dochází ke zdokonalování sebe sama, svého těla a mysli (např. jóga, aikido).³⁰

Alternativní sporty se mohou provozovat jak individuálně, tak i ve skupinách. Města i malé obce nám nabízejí svými tělovýchovnými jednotami a sportovními zařízeními velkou škálu možností rozvíjení své osobnosti a možnosti dalšího přínosu, který nám napomáhá rozvíjet svou kvalitu života.

3.2 Sportovní organizace pro jednotlivé členy

3.2.1 Týmové sporty

Od masového sportu se dostávám k týmovým sportům, které má také velká část populace v oblibě. Týmové sporty mohou být součástí sportovních organizací jakéhokoliv druhu a můžou být součástí i masového sportu. Těmto týmovým sportům bych ale chtěla věnovat samostatnou část, protože existuje spousta sportovních organizací jen pro týmové sporty. Nejvíce se jedná o fotbalové či hokejové organizace, kde týmová spolupráce je na prvním místě. Ale to nejsou jen jediné druhy sportu. Každý si představujeme pod pojmem „tým“ něco jiného a každého zajímá i jiný druh sportu více či méně známý. Týmové sporty se čím dál tím více rozvíjejí. Např. pod pojmem „frisbee“ si poměrná část z nás představuje házení si létajícím talířem na louce

---

³⁰ Srov. SLEPIČKOVÁ, I. *Sport a volný čas*, s. 30-32.

s kamarády. Ale tato hra již má svojí metodickou strukturu. Je to hra pro 2 týmy, které mezi sebou soupeří a už to nemá jen charakter házení si, ale došlo to až k mezinárodní soutěži, kde má tato hra velké úspěchy.

3.2.2 Individuální sporty

Individuální i týmové sporty se těší čím dál větší oblibě. Individuální sporty se od týmových liší tím, že se zaměřují na jednotlivé osoby a ne na kolektivní spolupráci. Sportovních organizací, zabývajících se tímto zaměřím, máme dost. Jedná se např. o gymnastiku, krasobruslení, fitness a mnoho dalších sportů, kde je kladen důraz na samostatnost. Toto zaměření může být primární podstatou některých organizací, které jsou zakládány jen za tímto účelem, či mohou být součástí již vzniklých organizací, které mají strukturální podstatu a tyto individuální sporty se rozvíjejí vedle týmových sportů. Pro některé z nás je toto zaměření nejlepší způsob pro rozvoj naší osobnosti. Sami si vytváříme určitý program a nemusíme se ohlížet na kolektiv.

Každé toto zaměří sportu, ať už masové, týmové či individuální, má v sobě jistou podstatu a je jen na nás, které z těchto forem budeme preferovat. Abychom mohli být součástí jednoho z těchto zaměření, musíme si uvědomit nabídky z různých institucí a ty poskytují určité a jiné služby.

3.3 Služby ve sportu

Lidé na to, aby mohli utvářet sportovní aktivitu, nemusejí vyhledávat nutně pomoc u kvalifikovaných sportovců či ve sportovních zařízeních. K uspokojení sportovního vyžití jim stačí sportovní obuv a čerstvý vzduch. Lidé ale naopak mají raději takové aktivity, které jim nabídne okolí ve smyslu sportovních zařízení. Poskytne jim určitou službu, lidé zaplatí a mají z toho prožitek.

Pro potřeby sportovního vyžití jsou stále více budovány zařízení, která poskytují všem lidem to, co potřebují. Jsou to např. ubytovací kapacity, stravovací zařízení, sportovní areály apod. Tímto jsou vytvářena nová pracovní místa a sport vzrůstem těchto sportovních zařízení přispívá k rozvoji regionů a zlepšuje se tím jak kvalita života jednotlivců, tak vyšší kvalita života celé společnosti.³¹

---

³¹ Tamtéž, s. 82.

Rozvoj služeb v oblasti sportu se začal výrazně prosazovat od 60. let 20. století. Před tímto rozvojem se sport zaměřoval spíše na složku výchovně vzdělávací, jakožto vyučování v tělesné výchově v resortu školství, nebo trénování sportovců či organizování sportovních akcí. S rozvojem sportu začal do této oblasti výrazně pronikat aspekt ekonomický spolu s masovostí volného času. Vše se projevilo jak ve sportu vrcholovém, tak i ve sportu pro veřejnost, kde vznikají nové formy (fitness, aerobic) a hodnoty (požitkářství, body image), a tímto se začal prosazovat „byznys“ v rozvíjejícím privátním sektoru.³²

Tyto nové služby nelze považovat jen jako záležitost privátního sektoru, ale své místo zde zaujímá i stát, který prostřednictvím školství pečuje o talentovanou mládež či podporuje sport veřejnosti. Ani dobrovolná tělovýchovná sdružení neusilují primárně o zisk, ale část peněz získaných z členských příspěvků hradí nezbytné náklady. Ten, kdo službu poskytuje, ji tedy nemusí vždy prodávat.³³

Zaměření sportu máme hodně druhů. Od obecného definování těchto složek se zaměřím na konkrétní časové úseky, kde se tyto druhy sportu vyznačují. Jelikož mé téma zní „Současné trendy vývoje sportovních organizací“, musím nejprve nastínit situaci v blízké minulosti a to o 20 let, abych mohla vystihnout současné trendy.

---

³² Srov. SLEPIČKOVÁ, I. *Sport a volný čas*, s. 83.

³³ Tamtéž, s. 83.

4 Vývoj sportovních organizací 90. let 20. století

Jak vypadaly sportovní organizace před 20 lety? Dochází k velkým změnám. Ani před 17. listopadem roku 1989 nebyl československý sport zcela oddělen od světa na západ od státních hranic. Vždy sportovní prostředí udržovalo kontakt se zahraničními sportovními kluby. Ať už to byli vrcholoví sportovci nebo sportovci s nižší úrovní výkonnosti. Sportovní prostředí patřilo k jedněm z prvních, kde se původní systém začal rozpadat a snažil se hledat cesty k jejímu navrácení a novému uspořádání.

Došlo k legislativním úpravám sportovních organizací a při studiu organizací, které působí na českém území v 90. letech, jsem zjistila, že v tomto období dochází k velkému kvantitativnímu rozvoji. Převládá typ organizací masového typu, kterým byl před rokem 1989 např. Sokol.

Při hledání informací o aktuálních problémech 90. let jsem se setkala s mnoha informacemi a názory na tyto situace. V Konceptu státní politiky v tělovýchově a sportu jsem se setkala s tvrzením o občanských sdruženích v tělesné výchově a sportu, kde hodnotí současný stav jako kritický, neboť bez podpory státu a obcí je spolková tělovýchova vážně ohrožena, a to zvláště u mládeže.³⁴ Byla tato situace opravdu tak vážná? Na tento problém jsem se podívala z různých úhlů pohledu. Jako prvním problémem se budu zabývat legislativou.

---

³⁴ USNESENÍ VLÁDY. *Koncepce státní politiky v tělovýchově a sportu v České republice*. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/sport/koncepce-statni-politiky-v-telovychove-a-sportu-v-ceske-republice>>.

4.1 Právní postavení sportovních organizací jako občanských sdružení

V první polovině roku 1990 došlo k definitivnímu zániku Československého svazu tělesné výchovy a sportu jako jednotné společenské organizace a tím vznikl problém, jaký typ právní subjektivity pro svou existenci zvolí sportovní organizace vznikající jako právní nástupci ČSTV.³⁵

Zrušil se zákon č. 68/1956 Sb., o organizaci tělesné výchovy a svým obsahem i zaměřením byl pro tyto organizace nejbližší zákon o sdružování občanů, který byl schválen 27. 3. 1990 pod č. 83/1990 Sb., a kterého také převážná většina sportovních organizací použila při svém opětovném vzniku. Jedná se např. O Českou obec sokolskou, Autoklub ČR, Orel atd., ale vznikla i řada nových sportovních organizací či střešních sdružení jako např. Asociace tělovýchovných jednot a sportovních klubů, která si činila ambice nahradit bývalé ČSTV.

Změny, ke kterým dochází na počátku 90. let, byly možné díky zákonu 83/1990 Sb. o sdružování občanů, protože dochází k osamostatnění sportovních klubů, sportovních svazů, okresních a městských organizací a Československého olympijského výboru díky změnám týkajících se právního postavení bývalých součástí ČSTV. A tím nastal další problém týkající se rozdělování majetku, kdy ČSTV měl před rokem 1989 nemalý majetek. ČSTV spravoval vlastně veškerá sportovní zařízení ve státě, tedy kromě školních sportovních zařízení a také vlastnil sázkový podnik SAZKA. Tím přešel nemovitý majetek na sportovní kluby a sportovní svazy. Na Český svaz tělesné výchovy přešel všechen majetek, co spravovala ČO ČSTV (Česká organizace ČSTV), kromě majetku sportovních klubů.

Další situace nastala k 1. lednu 1993, kdy došlo k rozdělení Československého státu a tím se musely rozdělit i organizace na české a slovenské. Některé organizace zůstaly jen v českém státě jako např. Československý olympijský výbor a nástupnickou organizací se stal Český olympijský výbor jak v České republice, tak v Mezinárodním olympijském výboru. Majetek federálních organizací byl převeden na svazy a republiková sdružení svazů na české a slovenské straně.³⁶

---

³⁵ ZUSKA, K.; CÍZL, V. *Právní postavení sportovních organizací po 1. lednu 1992*, s. 5.

³⁶ Srov. SLEPIČKOVÁ, I. *Sportovní organizace – Teoretická východiska a situace v ČR po roce 1990*, s. 100-106.

Jako další problém, který se v tomto období vyskytl, je potřeba užší koordinace a vytvoření společných zájmů zejména ve vztahu státu a jeho institucím a tato potřeba přivedla 10 nejpočetnějších zastřešujících organizací a spolků, které společně vytvořily Všesportovní kolegium ČR, které vzniklo roku 1994. Nyní popíši něco málo ke Všesportovnímu kolegiu ČR, který je nedílnou součástí mého tématu.

❖ **Všesportovní kolegium ČR**

Všesportovní kolegium vzniklo, jak jsem se již zmínila, dobrovolným spojením 10 nejpočetnějších organizací a spolků, které jsou právníckými osobami. Mezi tyto spolky patří:

- Asociace školních sportovních klubů České republiky
- Asociace tělovýchovných jednot a sportovních klubů České republiky
- Autoklub České republiky
- Česká asociace Sport pro všechny
- Česká obec sokolská
- Český olympijský výbor
- Český střelecký svaz
- Český svaz tělesné výchovy
- Orel, křesťanská tělovýchovná organizace
- Klub českých turistů

Jako úspěch, který si může připsat kolegium v roce 1994, je 30% osvobození základu daně (nejméně 300 tis. Kč, nejvíce 1. mil. Kč) pro občanská sdružení. Od roku 1997 prostřednictvím poslanců každý rok při schvalování státního rozpočtu dochází k navýšení dotací státu na investice do tělovýchovných zařízení, a to v řádu desítek milionu korun.³⁷

V současné době je předsedou Pavel Kořan, předseda Českého svazu tělesné výchovy, místopředsedou MUDr. Milan Jirásek, předseda Českého olympijského výboru. Zastupuje zájmy 2,9 mil. registrovaných sportovních občanů všech věkových kategorií, snaží se obhajovat a prosazovat zájmy malých a neziskových tělovýchovných

---

³⁷ PRVNÍZPRÁVY.CZ. Všesportovní kolegium ČR. Dostupné na WWW: <<http://sportastat.prvnizpravvy.cz/zpravy/style=default/?id=fb1a6088-a5e2-102d-9368-003048330e04>>.

jednot a sportovních klubů, které provozují veřejně prospěšnou činnost. Kolegium se dostalo velmi pozitivně do podvědomí řady ministrů, jejich náměstků, poslanců a senátorů svým korektním jednáním a řádně zdůvodněním požadavků a návrhům.³⁸

Za nejvýznamnější úspěch kolegia bych považovala bezprostřední vyřešení problémů působící řadu let. Stát po roce 1948 sportovním klubům znárodnil jejich majetek (hřiště, sportovní haly, plavecké bazény apod.). Od roku 1990 se pokoušely o navrácení majetku, který se jim podařil vrátit díky výborné spolupráci kolegia s řadou poslanců.

Všesportovní kolegium bylo dosud působící bez právní subjektivity, ale nyní je ustaveno jako samostatný právní subjekt v podobě zájmového sdružení a první zasedání nového Vsesportovního kolegia ČR proběhlo 7. 10. 2010.³⁹

4.2 Ekonomická situace

Od legislativy se dostávám k dalšímu neméně důležitému odvětví a to k ekonomice. O financování sportovních organizací nebo celkově sportu, jsou stále měnící se diskuze. Na jedné straně stojí instituce, které finance poskytují (nebo si to myslí), a na druhé straně organizace, které o finance žádají či dostávají.

Největším problémem, co se týče financí v 90. letech, je nedořešení vlastnických vztahů občanských sdružení v tělovýchově a sportu k majetkům, které využívají, provozují a udržují. Přičemž převážná část organizací a sportovních zařízení, kde je četný počet převážně dobrovolných pracovníků, si zajišťují materiální a finanční prostředky sami a tím jim nezbývá čas k řešení vlastních otázek sportovní přípravy a organizaci sportu.

Na počátku 90. let se ekonomické zajištění tělovýchovy a sportu formovalo. Zachoval se podíl dobrovolných spolků na zajišťování správy a provozu tělovýchovných a sportovních zařízení i na financování sportovních aktivit.

Objem obhospodařovaného majetku dosáhl hodnoty 53 269 mil. Kč a na jeho správě a provozu se rozhodující měrou podílí subjekty sdružené v:

- Českém svazu tělesné výchovy 43 059 mil. Kč

---

³⁸ ČSTV. *Vsesportovní kolegium České republiky chce být důstojným partnerem veřejných a státních institucí*. Dostupné na WWW: <http://www.cstvopava.cz/files/TP_08_2010.pdf>.

³⁹ Tamtéž.

- České obci sokolské 4 788 mil. Kč
- Autoklubu ČR 2 584 mil. Kč
- Sdružení technických sportů a činností 1 178 mil. Kč
- Orlu 640 mil. Kč
- Českém střeleckém svazu 320 mil. Kč⁴⁰

Sportovní spolky a tělovýchovná zařízení získávají finanční prostředky z vlastní činnosti, členských příspěvků, sponzorství, podílejí se na výtěžku sázkových her Sazka, a.s. a některé jsou podporovány z rozpočtu obcí.

Ze státního rozpočtu jsou poskytovány investiční a neinvestiční dotace občanským sdružením. Jedná se o dotace na veřejně prospěšné programy, na státní sportovní reprezentaci a na činnost resortních sportovních center. V následující tabulce znázorním dotace investiční i neinvestiční v průběhu roku 1995-1998.

Tabulka č. 1.

Dotace	1995	1996	1997	1998
Neinvestiční celkem	956 636	1 003 086	874 203	752 884
Veřejně prospěšné programy	484 136	475 942	396 283	281 686
Stát. sport. reprezentace (VPS)	248 000	286 150	255 000	243 062
Resortní sport. centra (VPS)	224 500	240 100	222 000	240 000
Investiční celkem	310 325	258 241	216 380	150 231
Občanská sdružení	239 969	169 255	164 340	113 275
Státní sport. reprezentace	2 000	18 000	16 000	3 059
Resort. sportovní centra	68 356	70 986	36 040	33 897
CELKEM	1 266 961	1 260 433	1 089 663	914 979⁴¹

Z následující tabulky vyplývá, že státní dotace v průběhu těchto let stále klesají a největší měrou k občanským sdružením. O rozdělování dotací se stará Rada pro tělovýchovu a sport, ta dále jedná s ministrem školství, mládeže a tělovýchovy. Z této skutečnosti může dojít k takovému závěru, že nově vznikající občanská sdružení budou

⁴⁰ USNESENÍ VLÁDY. *Koncepce státní politiky v tělovýchově a sportu v České republice*. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/sport/koncepce-statni-politiky-v-telovychove-a-sportu-v-ceske-republice>>.

⁴¹ Tamtéž.

mít malou perspektivu na jejich vývoj a tudíž obtížnou situaci v hledání finančních prostředků.

Tyto složky jsou součástí každého sdružení v jakékoli časové posloupnosti, a v každé se vyskytují v jiné míře. Proto následující kapitola hovoří o organizacích, které převládají v tomto období.

4.3 Organizace převládající v tomto období

V 90. letech existuje a vzniká čím dál tím více sportovních klubů a občanských sdružení pro tělovýchovu a sport. Některé sportovní organizace vykonávají svou činnost samostatně a některé se dále sdružují do střešních sportovních organizací, jako je např. Český svaz tělesné výchovy, Česká obec sokolská, Česká asociace sportu pro všechny atd. Při studiu a hledání informací o organizacích převládající kvantitativně jsem zjistila, že nejvíce jsou zastoupeny organizace, které již před listopadem 1989 fungovaly nebo nově vznikly spojením střešních organizací.

V následující tabulce znázorním jednotlivé organizace v pořadí podle počtu členů od nejpočetnější. Tabulka je znázorněna z Koncepce státní politiky v tělovýchově a sportu České republiky, kde jsou zdůrazňovány vybrané statistické údaje o rozhodujících občanských sdruženích v tělovýchově a sportu ke dni 31. 12. 1997.

Tabulka 2.

Poř.	Občanské sdružení	Počet členů k 31.12.97	z toho		Sdružené svazy	Sdružené kluby
			dospělí	mládež		
1	Český svaz tělesné výchovy	1 187 956	709 614	478 342	79	7 530
2	Česká asoc. Sport pro všechny	223 171	134 908	88 263	5	2 135
3	Asoc. školních sportov. klubů	209 486	10 000	199 486	0	2 139
4	Česká obec sokolská	170 941	106 850	64 091	0	1 035
5	Sdružení tech.sportů a činností	111 394	78 043	33 351	16	2 604
6	Autoklub ČR	83 454	66 401	17 053	8	505
7	Klub českých turistů	41 178	33 934	7 244	0	649
8	Asociace TJ a SK	20 547	13 812	6 735	0	80
9	Český střelecký svaz	19 990	18 734	1 256	0	801
10	Asoc. víceúčel. zákl. organizací	14 850	13 610	1 240	0	602
11	Unie TV organizací policie	14 780	12 150	2 630	0	89

12	Česká skateboardová asoc.	14 000	X	X	0	412
13	OREL - Křesťan.TV organizace	13 461	9 638	3 823	0	234
14	Letecká amatérská asoc.	12 004	11 984	20	3	23
15	Unie armádních sport. klubů ČR	6 531	3 048	3 483	0	50
16	Svaz sálového fotbalu ČR	5 888	5 761	127	0	448
17	Asoc. hokejbalových klubů	4 284	3 806	478	0	123
18	Čes. motocyklová federace	3 347	2 629	718	8	187
19	Česká federace aikido	1 772	1 238	534	0	42
20	Svaz dělnických TJ	1 700	1 295	405	0	25
21	Česká asociace frisbee	971	X	X	0	14
22	Čes.asoc.rogainingu a hor.o.b.	900	824	76	0	20
23	Western Riding Club	697	629	68	0	37
24	Český svaz interkrosu	605	366	239	0	40
25	Asoc. českého snowboardingu	350	295	55	0	25
26	Český balonový svaz	282	273	9	0	24 ⁴²

Z tabulky je patrné, že v 90. letech vyvíjí sportovní a tělovýchovnou spolkovou činnost více jak 20 000 působících klubů a jednot a více jak 150 sportovních svazů s celostátní působností. Většina z nich se ještě dále spolkově sdružila do střešních sportovních institucí, jako jsou např.: Český svaz tělesné výchovy, Česká obec sokolská, Česká asociace Sportu pro všechny, Sdružení technických sportů a činností České republiky, Autoklub České republiky a další.⁴³

Dále vyplývá, že v těchto sdruženích převládá ČSTV co do počtu členů či sdružených svazů a klubů. Jak znázorňuje tabulka, přední místa zabírají organizace, které nabízejí široké veřejnosti aktivity všeho druhu – od sportů pro skupinové sportovní aktivity, pro jednotlivé členy, či takové, které nejsou u nás moc známé nebo se moc nevyskytují, např. Český balonový svaz.

Organizace, které jsou součástí Všesportovního kolegia ČR a tímto i patří k 10 nejpočetnějším organizacím působícím v 90. letech, se zaměřím na několik z nich v následující kapitole.

⁴² USNESENÍ VLÁDY. *Koncepce státní politiky v tělovýchově a sportu v České republice*. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/sport/koncepce-statni-politiky-v-telovychove-a-sportu-v-ceske-republice>>.

⁴³ Tamtéž

4.3.1 Český svaz tělesné výchovy

ČSTV je, co do počtu členů, nejvíce zastoupeným občanským sdružením v 90. letech a z tohoto důvodu ho uvádím jako první.

ČSTV je dobrovolným sdružením právně, majetkově a organizačně. Sdružuje samostatné a nezávislé sportovní spolky se sídlem na území České republiky. Činnost ČSTV se zabývá provozováním sportu, tělovýchovy a turistiky jak pro vlastní členy, tak pro neorganizovanou veřejnost. Sdružuje tělovýchovné jednoty a sportovní kluby jako spolky působící v místech svého sídla, jejich individuální členy a národní sportovní svazy jako spolky s celostátní působností.⁴⁴ Vznikl 11. 3. 1990. Nejvyšším orgánem je Valná hromada, nejvyšším výkonným orgánem je Výkonný výbor ČSTV.

Podle vybraných statistických údajích o rozhodujících občanských sdružení ve sportu a tělovýchově, jenž jsou obsaženy v Koncepti státní politiky v tělovýchově a sportu v České republice, byl Český svaz tělesné výchovy zaznamenán ke dni 31. 12. 1997 na prvním místě ze všech občanských sdružení. Podle počtu členů k tomuto datu bylo zaznamenáno 1 187 956 členů, z tohoto počtu je 709 614 dospělých, 478 342 dětí. ČSTV je sdruženo v 79 svazech a v 7 530 klubech.⁴⁵ Z těchto čísel je patrné, že ČSTV i v 90. letech ovládá naši společnost jako před lety. Abych mohla tento fakt porovnat, jako další popíši Českou obec sokolskou, která má jako ČSTV nesmírný podíl na společnosti v 90. letech.

---

⁴⁴ PROPAGAČNÍ KOMISE NÁRODNÍCH DNŮ SPORTU a KULTURY 2000. *Sport pro všechny: Pohyb je život - sportuj s námi*, s. 31.

⁴⁵ USNEŠENÍ VLÁDY. *Koncepce státní politiky v tělovýchově a sportu v České republice*. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/sport/koncepce-statni-politiky-v-telovychove-a-sportu-v-ceske-republice>>.

4.3.2 Česká obec sokolská

Sokol vznikl jako první česká tělocvičná organizace v Rakousku-Uhersku a je tedy nejstarší tělocvičnou organizací v České republice. Vznikl v roce 1862 a rozšířil se do celého světa. Vůdčími osobnostmi byli dr. Miroslav Tyrš a Jindřich Fügner. Postupně vznikly župy (župa je autonomní organizační celek), z jejichž sjednocení vzešla v roce 1904 Česká obec sokolská.⁴⁶

Činnost Sokola byla třikrát násilně přerušena. Stal se nepohodlným pro všechny totalitní režimy našich dějin. Poprvé byl zakázán za války v roce 1915, podruhé jej krutě rozprášili nacisté v roce 1941 a potřetí jej pohltila "sjednocená tělovýchova" po roce 1948. Snahy o obnovu Sokola v roce 1968 udusila normalizace. Teprve v lednu 1990 byl vzkříšen, již počtvrté, k novému životu. Nová éra Sokola nezačala lehce. Musel bojovat o navrácení svého majetku.⁴⁷

Dle Koncepce státní politiky v tělovýchově a sportu v České republice byla Česká obec sokolská zaznamenána ke dni 31. 12. 1997 na čtvrtém místě ze všech občanských sdružení dle počtu členů a k tomuto datu bylo zaznamenáno 170 941 členů, z tohoto počtu je 106 850 dospělých, 64 091 dětí. Česká obec sokolská je sdružena v 1 035 klubech.⁴⁸

I když je toto sdružení nejstarší tělocvičnou organizací u nás, stále má nesmírný vliv na společnost a i když její situace po roce 1990 byla velmi nelehká, dokázala se navrátit na přední místa v oblíbenosti i vedle nových organizací, které vznikají na počátku 90. let.

---

⁴⁶ ČESKÁ REPUBLIKA. *Historie sportu v ČR a důležité sportovní organizace*. Dostupné na WWW: <<http://www.czech.cz/cz/66618-historie-sportu-v-cr-a-dulezite-sportovni-organizace>>.

⁴⁷ Tamtéž.

⁴⁸ USNESENÍ VLÁDY. *Koncepce státní politiky v tělovýchově a sportu v České republice*. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/sport/koncepce-statni-politiky-v-telovychove-a-sportu-v-ceske-republice>>.

4.3.3 Asociace školních sportovních klubů České republiky

Asociace školních sportovních klubů České republiky (dále jen AŠSK ČR) vznikla pomocí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na podzim roku 1992. Je sportovním a tělovýchovným sdružením, složená většinou z učitelů tělesné výchovy a také pracovníků MŠMT. Hlavní cíl klade na podněcování a podporu pohybové aktivity v době mimo vyučování. AŠSK podporuje ty sporty, pro které jsou ve školních sportovních klubech vhodné materiální a personální podmínky. Úkolem učitelů tělesné výchovy je připravovat pro žáky a studenty přitažlivý program, vytvářet u nich kladný vztah k pravidelné pohybové činnosti, ovlivňovat utváření jejich hodnotové orientace, poskytovat alternativu pro volný čas, a tak přispívat k aktivní primární prevenci kriminality a zneužívání návykových látek. Tvoří ji základní články (více než 2800 školních sportovních klubů), okresní rady (pracují v 85 okresech z 86) a krajské rady (od poloviny roku 2001 pracují ve všech 14 krajích).⁴⁹

Dle Koncepce státní politiky v tělovýchově a sportu v České republice byla AŠSK ČR zaznamenána ke dni 31. 12. 1997 na třetím místě ze všech občanských sdružení dle počtu členů a k tomuto datu bylo zaznamenáno 209 486 členů, z tohoto počtu je 10 000 dospělých, 199 486 dětí. AŠSK ČR je sdruženo v 2 139 klubech.⁵⁰

Školní sportovní kluby je možné založit při základních a středních školách a školských zařízeních, které pro sportovní činnost v době mimo vyučování mají vhodné materiální a personální podmínky.⁵¹

---

⁴⁹ ASOCIACE ŠKOLNÍCH SPORTOVNÍCH KLUBŮ ČESKÉ. *Základní charakteristika a hlavní cíle*. <http://www.ftvs.cuni.cz/assk_web/?page=1>.

⁵⁰ USNESENÍ VLÁDY. *Koncepce státní politiky v tělovýchově a sportu v České republice*. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/sport/koncepce-statni-politiky-v-telovychove-a-sportu-v-ceske-republice>>.

⁵¹ AŠSK. *Zájem školních sportovních klubů o sporty*. Dostupné na WWW: <http://www.ftvs.cuni.cz/assk_web/down/brozura+assk.pdf>.

4.3.4 Asociace tělovýchovných jednot a sportovních klubů České republiky

V lednu 1990 vzniká akční výbor České komory asociace sportovních klubů ČR na bázi poměrného zastoupení ze všech krajů ČR. Prvního jednání 18. 1. 1990 se zúčastnilo 1198 zástupců TJ ze všech krajů ČR a více jak 800 ze SR. V rámci rozpravy vystoupilo přes 130 účastníků s kritikou původního stavu v ČSTV s cílem vytvořit nové podmínky pro zdárný chod TJ, zejména ve vazbě na řešení majetkových poměrů nástupnických organizací. Dne 3. 3. 1990 vzniká na 1. řádné valné hromadě ATJ ČR s hlavním posláním hájit zájmy jednotlivých tělovýchovných jednot a sportovních klubů v oblasti tělovýchovného a sportovního života a chránit majetek TJ od příslušné legislativy až po rozdělování společných finančních zdrojů jak ze státních prostředků, tak z výtěžku SAZKY, a. s. ATJSK je od roku 1993 minoritním akcionářem této společnosti a má své zastoupení v jejích orgánech.⁵²

V roce 1990 se konala 2. řádná valná hromada, která přijala stanovy asociace, došlo ke změně názvu na ATJSK ČR a současně byly přijaty i symboly asociace.

Dle Koncepce státní politiky v tělovýchově a sportu v České republice byla Asociace tělovýchovných jednot a sportovních klubů České republiky zaznamenána ke dni 31. 12. 1997 na osmém místě ze všech občanských sdružení dle počtu členů a k tomuto datu bylo zaznamenáno 20 547 členů, z tohoto počtu je 13 812 dospělých, 6 735 dětí. ATJSK ČR je sdruženo v 80 klubech.⁵³

---

⁵² TEMPÍR, M. a kol. *Dvacet let asociace tělovýchovných jednot a sportovních klubů ČR*, s. 2-6.

⁵³ USNESENÍ VLÁDY. *Koncepce státní politiky v tělovýchově a sportu v České republice*. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/sport/koncepce-statni-politiky-v-telovychove-a-sportu-v-ceske-republice>>.

4.3.5 Česká asociace Sport pro všechny

Česká asociace Sport pro všechny (dále jen ČASPV) měla dlouhý historický vývoj a počátky můžeme datovat na začátek 19. století, kdy se v polovině tohoto století zavedla na některé školy tělesná výchova a tím vznikají tělovýchovné organizace, v českých zemích Sokol. Úplný vznik ČASPV datujeme 9. 1. 1992, kdy Český svaz základní a rekreační tělesné výchovy ČSTV rozhodl o možnostech nastoupení samostatné cesty a ekonomické i právní nezávislosti. Bylo ukončeno členství ČSZRTV v Českém svazu tělesné výchovy a vznikl Sport pro všechny, asociace rekreační tělesné výchovy a sportu.⁵⁴

ČSTV a ASPV se dohodlo na společném stanovisku, které zaručí odborům ASPV nerušenou existenci v tělovýchovných jednotách ČSTV. Tím, že se rozdělilo Československo, získalo ASPV v mezinárodních orgánech a organizacích zastoupení s vývojem sportu pro všechny v evropském a světovém měřítku.

Asociace čerpá z práce lékařů, pedagogů a dalších odborníků, kde si uvědomili, že smysl pohybového režimu může být zcela naplněn jen ve spojení s racionální výživou a celkově dobrou životosprávou. Česká asociace má přátelské vztahy s podobně zaměřenými organizacemi v Dánsku, Švýcarsku, Německu, Francii, Itálii a Španělsku.

Česká asociace Sport pro všechny nabízí širokou škálu pohybových aktivit od všeobecné gymnastiky, přes rekreační sporty, aerobic, cvičení a pobyt v přírodě, po cvičení předškolních dětí a cvičení rodičů s dětmi. Po 5 letech existence této asociace můžeme čítat již přes 223 tis. členů, z čehož je 134 tis. dospělé populace, 88 tis. dětí a tato asociace je sdružena v 2135 klubech. V této době to bylo druhé největší občanské sdružení po ČSTV.⁵⁵

---

⁵⁴ČASPV. *Základní informace ČASPV*. [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.caspv.cz/cz/onas/zakladni-informace/>>.

⁵⁵ USNESENÍ VLÁDY. *Koncepce státní politiky v tělovýchově a sportu v České republice*. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/sport/koncepce-statni-politiky-v-telovychove-a-sportu-v-ceske-republice>>.

4.4 Shrnutí

V této kapitole jsem se zabývala okrajově sportovními organizacemi z legislativního a ekonomického pohledu a nakonec jsem se zaměřila na organizace, které kvantitativně převládaly v 90. letech, a které jsou nedílnou součástí této doby. Domnívám se, že situace nebyla až tak hrozná, co se týče nabídek sportovních organizací, které nabízely pro širokou veřejnost služby. Z tabulky č. 2 vyplývá, že v 90. letech převládal typ organizací, které byly dříve považované za masové.

Mnoho organizací mělo svoji činnost před rokem 1989 přerušenu, např. Sokol. Toto sdružení na začátku jeho vývoje i v jeho průběhu bylo považováno za masovou organizaci, neboť mělo velkou členskou základnu. S obnovením Sokola došlo sice k rychlému návratu a vystoupení vzhůru, ale za masovou organizaci, se domnívám, již Sokol považovat nemůžeme. Proč? Možná to bude tím, že se na trhu sportu objevily nové typy spolků, které nabízejí více možností a to i z hlediska orientace na jediný sport, ve kterém je daný člověk výkonnostně nejlepší ze všech možných jiných sportů, které vykonává.

Tento vývoj od 90. let mi napomohl k dalšímu bádání v současné době. Mohu porovnávat situaci s ohledem na vývoj v 90. letech a rovněž se můžu zaměřit na současnou stránku sportovních organizací, kdy 20letý vývoj dokáže změnit některé podoby organizací z různých hledisek.

5 Současný vývoj a trendy sportovních organizací

90. léta byla ve sportovním prostředí velmi pestrá. Otázkou je, zda se současnost změnila oproti vývoji 90. let, či posunula, propadla nebo zůstala na stejném místě, co se týče celkového vývoje. Právní forma organizací je v neustálém vývoji, proto je nezbytné zabývat se tímto tématem již v první kapitole.

5. 1 Legislativa sportovních organizací v současnosti

Organizace působící v současné době, ať to jsou nově vzniklé, či stále působící z 90. let, jsou zakládány podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, který je podle mého názoru pro sportovní organizace nejdůležitějším východiskem. Bez svobodného sdružování nemohly sportovní organizace ani vznikat, ani se rozvíjet.

28. 2. 2001 vzniká základní právní předpis a to zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu ve znění zákona č. 219/2005 Sb., který vymezuje postavení sportu ve společnosti jako veřejně prospěšné činnosti. Je určen občanským sdružením v tělovýchově a sportu a obsahuje organizovaný i neorganizovaný sport, který má za cíl harmonický rozvoj tělesné i psychické kondice. Kromě předpisů, upravujících otázky sportu, sportovišť, zdravotních podmínek, se dotýkají oblasti sportu i další zákony z různých oblastí, např. předpisy na úseku finanční správy (různé daňové předpisy), správního práva (např. stavební zákon), předpisy upravující vznik jednotlivých organizovaných skupin sportovců (např. obchodní zákoník, živnostenský zákon, zákon o sdružování občanů). Kromě toho do oblasti sportu zasahují i zákony upravující náhradu škody na zdraví či na věcech vzniklé v souvislosti s provozováním sportu, ochranu osobnosti sportovců, zákonné licence upravující vysílání sportovních přenosů apod.⁵⁶

Koncepce státní podpory sportu v České republice řeší problém, že neexistuje žádný předpis, který by zahrnoval jasné způsoby financování sportu, práva a povinnosti zástupců sportovních svazů. Nastává tedy možnost zlepšení legislativy sportu a to vytvořením jasného dokumentu, který by řešil jak finanční podporu, tak i komplexně postavení sportu. Tato otázka se zabývá spíše budoucností, zda český stát bude schopen vytvořit tento jasný rámec podporování sportu.⁵⁷

---

⁵⁶ MŠMT. *Koncepce státní podpory sportu v České republice*. Dostupné na WWW: <http://www.msmt.cz/pro-novinare/koncepce-statni-podpory-sportu-v-ceske-republice>.

⁵⁷ Tamtéž.

Současná legislativa má sice zákon, který dovoluje novým organizacím svůj vznik, ale chybí spousta dalších ustanovení, která by vysvětlovala současné problémy a tím i napomohla dalšímu vývoji. Tento fakt není otázkou jen dnešní doby, ale vznikl již v předchozích letech a jen budoucnost může této situaci pomoci. S legislativní složkou nesmírně souvisí i finanční stránka dnešních sdružení, která přenáší svou situaci od 90. let až po současnost.

5.2 Ekonomická situace

Finance v českém sportu dosáhly v současné době na historické minimum za posledních dvacet let. Tato skutečnost je vyjádřena tím, že po roce 1990 se výrazně snížila porodnost a počet sportovců, z řad talentované mládeže, poklesl v řádech desítek procent. Počínaje rokem 2002 se tento trend obrátil a již od roku 2009 můžeme očekávat výrazný nárůst sportující mládeže, a to o 28% do roku 2014. Vzhledem ke stavu veřejných financí je zřejmé, že financování sportu je třeba zajistit i z jiných zdrojů.⁵⁸

Bývalý ministr školství, mládeže a tělovýchovy Ondřej Liška považoval financování sportu v České republice za neuspokojivé. Proto nechal ve spolupráci s Českým olympijským výborem a Českým svazem tělesné výchovy vypracovat analýzu, která má určit objem prostředků plynoucích na sport. Analýza ukazuje, že za posledních 20 let výdaje na sport klesají, a to v porovnání s výdaji státního rozpočtu a hrubým domácím produktem.⁵⁹ A musím podotknout, že se Česká republika nachází v jednotlivých zemích EU s nejnižší podporou sportu. Co se týče financování sportu, máme různé oblasti, odkud finance přijímáme.

Současný ministr školství, mládeže a tělovýchovy Josef Dobeš vidí současné financování sportu za neuspokojující: „*Pokud vedení ČSTV neposílí, sport končí.*“⁶⁰ Sazka a.s., která se v současnosti potácí v nelehké finanční krizi, vyjadřuje fakt, že bez miliardy korun, kterou dosud dávala na český sport skrze ČSTV, by mohl český sport v nejbližších letech skončit. Tato skutečnost vyjadřuje, že český sport je závislý na

---

⁵⁸ Tamtéž.

⁵⁹ MŠMT. *Co říká analýza financování sportu v České republice*. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/pro-novinare/co-rika-analyza-financovani-sportu-v-ceske-republice>>.

⁶⁰ MŠMT. *Pokud vedení ČSTV neposílí, sport končí*. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/pro-novinare/ministr-dobes-pokud-vedeni-cstv-neposili-sportskonci?highlightWords=Josef+Dobe%C5%A1>>.

takových mocných sdružení, že bez podpory od nich můžou jít sportovní organizace a celkově sportovní odvětví na mizinu.

Tato velká společenství nejsou jedinou formou financování sportu u nás. Na finanční stránku můžeme pohlížet z různých zdrojů.

5.2.1 Financování ze státního rozpočtu

V následující tabulce vypisují pro rok 2008-2012 státní finanční prostředky podle plánu na oblast sportu.

Tabulka č. 3 Státní finanční prostředky dle střednědobého plánu do roku 2012

Oblast sportu	2008	2009	2010	2011	2012
Státní rozpočet	2 234 450	1 901 526	1 900 882	1 924 596	1 924 611 ⁶¹

Z následující tabulky vyplývá, jak jsem se již zmínila výše, že podpora sportu ze státního rozpočtu stále klesá. Ale musíme si uvědomit, že podpora sportu není jen na reprezentaci a vrcholový sport, ale v hlavní míře na organizovaný či neorganizovaný sport, protože u nás se věnuje sportu přes 2 mil. lidí a přes půl milionu dětí a mládeže. Z toho je patrné, že sport je nejrozšířenějším způsobem trávení volného času.

Cílem nové legislativy v oblasti sportu je zajistit finanční objem ze státního rozpočtu v takové míře, aby pokryl vytyčené cíle sportu. Měla by přihlížet k potřebám sportovního prostředí a zajistit povinnost rekonstrukce zastaralých sportovních zařízení.

5.2.2 Financování z příjmů loterijních a sázkových společností

V současné době je tato oblast upravena pro provozovatele loterií a jiných podobných her zákonem č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejícími vyhláškami MF a zákonem č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech, ve znění pozdějších předpisů. Provozovatelé loterií a jiných podobných her povinně odvádějí část výtěžku (6% až 20%) na sociální, zdravotní, sportovní, ekologický, kulturní nebo jinak veřejně prospěšný účel. Cílem nové

⁶¹ Srov. MŠMT. *Koncepce státní podpory sportu v České republice.*

legislativy je zakotvit, aby všechny loterijní a sázkové kanceláře poskytovaly kompenzace za využívání sportovních soutěží.⁶²

5.2.3 Financování z vlastních zdrojů a výnosů z vlastní činnosti

Většina sportovních organizací jsou občanská sdružení, která nejsou zakládána za účelem podnikání, tudíž by bylo vhodné v novém zákoně umožnit těmto spolkům, aby si mohly vytvářet prostředky na část svých aktivit.⁶³

5.2.4 Financování z ostatních zdrojů

Současné další způsoby financování sportu jsou sponzorství, dary a příjmy z reklam. V tomto směru je cílem nezbytná úprava stávající legislativy, která nijak nezvýhodňuje dárců a sponzory v oblasti sportu. Stát tuto charitativní činnost zatěžuje daněmi, a to jak na straně darujícího, tak na straně obdarovávaného.⁶⁴

Legislativní a finanční stránka současného sportu přichází k řadě změn, které velmi ovlivňují současnou situaci i budoucnost. Tyto složky se odráží i v konkrétních organizacích. Nyní se zaměřím na takové, které převládaly v 90. letech, držely se na prvních postech co do počtu členů a i po 20 letech jsou stále v popředí. Dále se zaměřím na nové, které se dostaly v současné době na přední příčky a přeskočily tak stávající organizace.

---

⁶² Tamtéž.

⁶³ Srov. MŠMT. *Koncepce státní podpory sportu v České republice.*

⁶⁴ Tamtéž.

5.3 Organizace převládající v současnosti

Organizace v současnosti svým působením stále více přitahují a lákají své okolí, neboť v porovnání s tabulkou č. 2 výše, stále zvyšují počet svých členů a tím se zvětšuje i jejich působení. ČSTV (jak znázorňuje níže tabulka) je stále na prvním místě i po 20 letech co do počtu členů a to se její působnost zvětšila o více než 350 tis. členů.

Pořadí ostatních organizací se více méně nezměnila, jen na druhé místo se dostalo Sdružení sportovních svazů ČR, o kterém se zmiňují níže, a ostatní sdružení se tím o jedno místo propadly. Jak si můžeme všimnout, počet členů se nezměnil jen u ČSTV, ale u všech ostatních sdružení, kde nárůst nebyl až tak vysoký, ale určitě stojí za zmínku. Tabulka níže vykazuje pořadí podle počtu členů k roku 2009 a dále znázorňuje hodnotu majetku jednotlivých sdružení.

Tabulka č.4 Přehled počtu členů a vykazované hodnoty majetku občanských sdružení

Pořadí	2009	Občanská sdružení	počet členů	hodnota majetku
1.	ČSTV	Český svaz tělesné výchovy	1 533 279	42 000 000
2.	SSS ČR	Sdružení sportovní svazů ČR	272 384	1 816 170
3.	ČASPV	Česká asociace Sport pro všechny	261 107	116 967
4.	AŠSK	Asociace školních sport klubů	238 500	16 191
5.	ČOS	Česká obec sokolská	180 817	9 100 500
6.	AČR	Autoklub ČR	85 100	2 949 258
7.	KČT	Klub českých turistů	37 728	39 639
8.	UNITOP	Unie tělových. org. Policie ČR	32 248	652 030
9.	ATJSK	Asociace TJ a SK ČR	23 509	235 322
10.	ČSS	Český střelecký svaz	18 900	111 190
11.	OREL	OREL- křesťanská TV organizace	17 567	1 437 030
12.	ČPV	Český paralympijský výbor	15 582	69 000
13.	AVZO	Asociace víceúčelových ZO	13 261	13 445
14.	LAA	Letecká amatérská asociace ČR	6 939	2 264
15.	SDTJ	SDTJ	2 035	93 000
16.	ČMF	Česká motocyklová federace	1 138	1 405 ⁶⁵

⁶⁵ČESKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR. *Koncepce státní podpory sportu v ČR*. Dostupné na WWW: <http://www.olympic.cz/downow.php?filename=/public/img/dokumenty/cov/kocepce_statni_podpory_sportu_v_cr.pdf>.

Z tabulky vyplývá, že ČSTV není jen nejpočetnější sdružení u nás jak v 90. letech tak i v současnosti, ale vykazuje tak velký majetek, který nelze srovnávat mezi ostatní sdružení, kterým jsem se věnovala v tématu 90. letech a které byli podle mého názoru nejdůležitějšími organizacemi. Nyní popíši vývoj od doby před 20 let do současnosti a připojím i organizaci, která se v současnosti dostala na přední příčky co do počtu členů. Jako první se budu věnovat ČSTV, která je i v současnosti nejpočetnějších sportovních sdružením.

5.3.1 ČSTV v současnosti

Jak jsem již uvedla, ČSTV je stejně jako v 90. letech tak i v současnosti nejpočetnějším sdružením v České republice. Dnes ČSTV sdružuje přes 8100 tělovýchovných jednot a sportovních klubů. Přes milion a půl občanů České republiky se věnují různým formám sportovních a tělovýchovných aktivit na rekreační, výkonnostní i vrcholové úrovni. V současné době je v ČSTV sdruženo 71 sportovních svazů a 10 jako přidružených členů. Největšími sportovními svazy je Českomoravský fotbalový svaz, Český svaz ledního hokeje, Český atletický svaz, Český tenisový svaz, Česká basketbalová federace atd.

Ve všech okresech České republiky se tělovýchovné jednoty a sportovní kluby sdružují do regionálních sportovních organizací a jejich zastupitelé řeší společné otázky TJ a SK, kde řeší jejich zájmy a zastupují je mimo organizací.⁶⁶ Okresní sdružení ČSTV je zakládáno na podporu sportu, tělovýchovy a turistiky a snaží se podporovat a chránit práva sdružení objektů. Sdružují tělovýchovné jednoty a sportovní kluby, jsou-li založeny jako občanská sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. ČSTV má velkou hodnotu majetku a to také proto, že má vlastnický podíl v několika společnostech a to jsou:

- Sazka a.s.
- Nakladatelství Olympia a.s.
- VOŠ ČSTV s.r.o.

---

⁶⁶ ČESKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR. *Koncepce státní podpory sportu v ČR*. Dostupné na WWW: <http://www.olympic.cz/downow.php?filename=/public/img/dokumenty/cov/kocepce_statni_podpory_sportu_v_cr.pdf>.

- SKI areál Špindlerův mlýn a.s.
- SKI Pec a.s.
- Sportovní areál Harrachov a.s.
- Dům služeb ČSTV s.r.o.: divize LA Zadov, divize SA Strahov, divize PS Podolí, divize SC Nymburk⁶⁷

Novým předsedou Českého svazu tělesné výchovy se stal dosavadní místopředseda Pavel Kořan. Nahradil tak ve funkci dosavadního předsedu Vladimíra Srba, který působil na předsednickém postu 20 let (1990-2010). Kořan pracoval jako místopředseda ČSTV dvanáct let a byl pravou rukou dosavadního šéfa Srba. V jeho plánech je zlepšení spolupráce a vyjednání lepších podmínek pro sport ve vládě a s ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Dále hodlá vyřešit problém s placením Sazky za halu v Praze-Libni, chce restrukturalizovat vedení svazu, změnit název a zlepšit pohled veřejnosti na ČSTV.

Dosavadní předsedové ČSTV:

Václav Pleskot (1956-58)

František Vodslon (1958-67)

Emanuel Bosák (1967-70)

Richard Nejezchleb (1970-72)

Antonín Himl (1972-88)

Jindřich Poledník (1988-89)

Pavel Klapuš (1989-90)

Vladimír Srb (1990-2010)

Pavel Kořan (od roku 2010)

---

⁶⁷ ČSTV. *Společnosti, kde má ČSTV rozhodující vlastnický podíl*. Dostupné na WWW: <<http://www.cstv.cz/zpravy/media.htm>>.

5.3.2 Sdružení sportovních svazů České republiky

Jak jsem se již zmínila, Sdružení sportovních svazů ČR je v současné době po ČSTV druhým největším sportovním občanským sdružením působícím na území ČR. K 1. lednu 2010 završilo dvacetileté působení. Na počátku 90. let tvořilo členskou základnu téměř 280 000 členů, organizovaných ve 2500 klubech. Toto si víceméně drží, až do současnosti, z původních 19 členských svazů jejich počet klesl na 16 (odchodem Českého střeleckého svazu, Svazu civilní obrany a Asociace víceúčelových základních organizací) a došlo i k mírnému nárůstu členů o 19 858 členů, což je cca o 8 %. Mezi nejvýznamnější svazy patří: Aeroklub ČR, Český kynologický svaz, Svaz modelářů ČR, Svaz potápěčů a mnoho dalších.⁶⁸

Největším problémem, se kterým se toto sdružení potýká a nejen toto sdružení je to, že funkcionářský aktiv stárne a tito šedesátníci vedou, dá se říct, veškeré sportovní sdružení a mladá generace je vystřídat nechce. Tento problém nejspíše vyřeší různé typy školení a rekvalifikační kurzy.⁶⁹

Jak jsem již uvedla v předchozí tabulce, hodnota vykazovaného majetku tohoto sdružení je bezmála 2 mil. Tato částka je poměrně dost vysoká, i když ubylo několik svazů, tak zájem mládeže o technické disciplíny je rok od roku větší. Ale finance pro zajištění kvalitního technického vybavení pro lepší rozvoj chybí všem svazům a tento problém nebude jen otázkou 90. let nebo současnosti, ale nejspíše se převede do blízké či daleké budoucnosti.

A nejen Sdružení sportovních svazů ČR se potýká s problémy od své existence.

---

⁶⁸SDRUŽENÍ SPORTOVNÍCH SVAZŮ ČR. *Profil sdružení*. Dostupné na WWW: <<http://www.sporty-cz.cz/cs/profil-sdruzeni/>>.

⁶⁹ Tamtéž.

5.3.3 Česká asociace Sport pro všechny

Vývoj této asociace jde stále kupředu. V 90. letech čítala tato asociace o necelých 50 tis. členů méně než je v současné době, což může zapříčinit i fakt, že zájem o tuto asociaci je stále větší a tím má možnost se rozvíjet ve všech svých stránkách.

Vývoj a počty členů stále rostou. V dnešní době se vyskytují stále nové a obohacující sportovní aktivity. V současnosti má ČASPV na 260 tis. členů ve více než 2 tis. odborech, kde sdružuje např. tyto svazy: Český svaz aerobiku, Českou asociaci přetlačení rukou, Unii jógy.⁷⁰

Jako největší novinkou současnosti je navázání spolupráce s jednou z největších internetových televizí TVCOM, kde má možnost oslovit širokou veřejnost v České republice i v zahraničí a více propagovat svou činnost, kterou nabízí svým zájemcům. Domnívám se, že tato cesta může velice přispět k rozvoji České asociace Sportu pro všechny a tím i zvětšit návštěvnost tohoto zařízení.

5.3.4 Asociace školních sportovních klubů

V současné době působí již ve všech okresech České republiky a sdružuje více než 250 000 žáků základních a studentů středních škol. Počtem individuálních členů je pro rok 2008 AŠSK ČR čtvrtým nejrozsáhlejším sportovním občanským sdružením (za ČSTV, SSS ČR a ČASPV). Organizační strukturu tvoří základní články – více než 2 500 školních sportovních klubů. Nejvyššími orgány celé organizace jsou sněm a výkonný výbor.⁷¹

V tabulce vypisují zájem o sporty, které se vyskytují ve školních sportovních klubech. V tabulce je četnost sportů, ke kterým se hlásilo nad 5 % zaregistrovaných ŠSK. Dále vypisují zájem o sporty, které se vyskytují v činnosti školních sportovních klubů v četnosti pod 5 %. Myslím si, že o tyto sporty je menší zájem jak z hlediska financí, na které jednotlivé školní sportovní kluby nemají peníze, tak z hlediska zájmovosti a zajímavosti žáků a studentů o daný sport. Dnes je zájem o tradiční sporty (viz tabulka), které umožňují jak realizaci daným žákům a studentům, ale tak vyučujícím tělesné výchovy, ke kterým mají větší přístup.

---

⁷⁰PRVNÍZPRÁVY.CZ. *Sdružení sportovních svazů ČR*. Dostupné na WWW:

<<http://sportstat.prvnizpravy.cz/zpravy/style=default/?id=fb1a6088-a5e2-102d-9368-003048330e04>>.

⁷¹ Srov. PROPAGAČNÍ KOMISE NÁRODNÍCH DNŮ SPORTU a KULTURY. *Sport pro všechny: Pohyb je život - sportuj s námi*, s. 17.

Tabulka č. 5 **Zájem školních sportovních klubů o jednotlivé sporty**

Sporty, ke kterým se hlásilo více než 5 % zaregistrovaných ŠSK							
Sport	Počet ŠSK	Sport	Počet ŠSK	Sport	Počet ŠSK	Sport	Počet ŠSK
Florbal	1820	Stolní tenis	924	Šplh	547	Ringo	330
Fotbal	1682	Aerobic	750	Posilování	463	Zdravotní TV	276
Volejbal	1420	Lyžování	648	Nohejbal	470	Cyklistika	276
Atletika	1456	Gymnastika	606	Softbal	436	Baseball	342
Basketbal	1317	Přehazovaná	680	Házená	455	Hokejbal	195
Vybíjená	1117	Plavání	616	Turistika	421	Pohyb. aktivity	150 ⁷²

Status - červen 2008, kdy počet zaregistrovaných ŠSK byl 2855.

V dané tabulce je patrné, že zájem o sporty ve školních sportovních klubech je o tradiční masové sporty, které provozuje většina lidí okolo nás. Je tomu i tak, že dané sporty nevyžadují příliš nákladné pomůcky a dá se říct, že tyto sporty jsou „nejjednoduššími“. Domnívám se, že by se na sporty, které se vyskytují na konci tabulky, mělo brát větší zřetel, protože by se studentům a žákům měla nabídnout pestrost ostatních sportů a ne jen zájem o tradiční sporty.

Dále znázorním sporty, o které je zájem v menším rozsahu než v předešlé tabulce.

Sporty, které se vyskytují v činnosti školních sportovních klubů v četnosti pod 5 % (v abecedním pořadí):

Badminton, biatlon, eurotýmy, frisbee, golf, horolezectví, jóga, kalanetika, korfbal, krasobruslení, kulturistika, kuželky, lakros, lední hokej, orientační běh, požární sport, ragby, silový víceboj, skateboarding, tenis, triatlon, úpoly, vodáctví, windsurfing.⁷³

Školní sportovní kluby mají také, vedle ostatních sdružení, velký vliv na sportující společnost. A tak nesmím opomenout další významnou organizaci, která v současné době stále působí ve velkém měřítku.

⁷²AŠSK. *Zájem školních sportovních klubů o sporty*. Dostupné na WWW: <http://www.ftvs.cuni.cz/assk_web/down/brozura+assk.pdf>.

⁷³Tamtéž.

5.3.5 Česká obec sokolská

Česká obec sokolská měla dlouholetý vývoj a došlo k mnoha změnám v této organizaci. Sokolství je považováno za typicky český pojem, který ovlivnil nejen vývoj tělesné kultury, ale i společenský vývoj v mnoha částech světa.⁷⁴

Dnes sdružuje Česká obec sokolská zhruba 1100 jednot a 190 000 členů. Skoro polovina dochází do sportovních oddílů, které přispívají k omlazení sokolských řad z 1100 sokoloven postavených kdysi dobrovolnou prací, které nebyly dosud některé Sokolu navraceny. Také do řídicích orgánů nastupuje stále více mladých lidí. Sokol dnes nabízí veřejnosti program moderních pohybových aktivit formou netradičních akcí "Takoví jsme dnes", pořádáním Sokolgyemu, soutěží Euroteam aj. Česká obec sokolská spolupracuje s organizacemi, které mají ve svém programu "Sport pro všechny" u nás i na mezinárodní úrovni (TAFISA, ISCA aj.) a sokolští cvičenci reprezentují ČR i na světových gymnestrádách. XIV. Všesokolský slet se uskutečnil v červenci 2006.⁷⁵

Když došlo k obnově ČOS, tak získala zpět pro své ústředí Tyršův dům v Praze, který mu ochotně předala Fakulta tělovýchovy a sportu Univerzity Karlovy, hned poté, co dostala náhradní objekt v Praze-Vokovicích. Tyršův dům je dnes již zevrubně opraven, a to i po ničivých povodních roku 2002. V květnu 2005 pak oslavil 80 let od svého otevření. Tělocvičný proces prošel mnoha změnami, kdy byla pozměněna forma i obsah, což si získává stále nové příznivce. Objevují se například různá cvičení při hudbě jako je aerobic, kalanetika, rokenrol, pořádají se soutěže ve všestranném víceboji pro děti i dospělé, turistické akce a soutěže, cvičení a výlety pro seniory atd. Přibývají také nové sporty, které odbor sportu ČOS eviduje již kolem osmdesáti. Dále se rozvíjí tradice všesokolských sletů, přesto ČOS i župy pořádají i řadu jiných větších akcí, kterých se účastní závodníci i ze vzdálených jednot a žup.⁷⁶

Od občanských sdružení, sportovních svazů a tělovýchovných jednot se dostávám ke společnosti, která má velký vliv v oblasti financování sportu a tělovýchovy a má nesmírný vliv na současnost. Tím mám za povinnost tuto společnost zde zmínit. Jedná se o akciovou společnost SAZKA, a.s.

---

⁷⁴ HODANĚ, B. *Sokolství a současnost*, s. 33.

⁷⁵ ČESKÁ OBEC SOKOLSKÁ. *Historie Sokola*. Dostupné na WWW: <<http://www.sokol.eu/COS/sokol.nsf/View/1F6EA7ABDC46AAFFC1257300002C7FD6?OpenDocument&cat=Organizace>>.

⁷⁶ Tamtéž.

5. 4 SAZKA, a.s.

Akciová společnost SAZKA je největším českým provozovatelem loterií. Kromě nich provozuje ještě různé druhy sázek a her. Poskytuje také neloterní služby - dobíjení mobilů, prodej vstupenek na sportovní a kulturní akce a prostřednictvím svých terminálů také možnost platby za různé druhy služeb. Prostředky jí získané se využívají především pro financování sportu a tělovýchovy, volnočasové aktivity dětí a mládeže a provoz sportovních a víceúčelových zařízení.⁷⁷

Tato společnost má mnoho svých akcionářů v podobě sportovních svazů a občanských sdružení v tělovýchově a sportu. Jednotlivé výtěžky této společnosti se dostávají ke svým akcionářům, které si je rozdělí. Níže uvádím procento vlastnického podílu:

- ČSTV 67,98%
- ČOS 13,54% (184 860 členů)
- ČASPV 5,56% (266 000)
- AČR 4,00% (83 194)
- SSS ČR 3,56% (281 332)
- ČOV 2,00%
- ČSS 1,45% (18 700)
- ATJSK 1,02% (25 000)
- Orel 0,88% (16 000)⁷⁸

Jak si můžeme všimnout, největší podíl dostává ČSTV, neboť tento svaz má ve vlastnictví největší procento akciové společnosti SAZKA a tím si dovoluji tvrdit, že když SAZKA je největší loterijní společností u nás a největší procento výtěžku putuje do ČSTV, musí mít i ČSTV největší majetek ze všech sportovních svazů a tělovýchovných jednot. SAZKA a.s. rozděljuje pro sportovní a tělovýchovné spolky výtěžek ze sázkových her v uplynulých letech a tato suma činí /tis. Kč v 90. letech.

Tabulka č. 6

1995	1996	1997	1998
630 938	671 830	715 808	715 000 ⁷⁹

⁷⁷AKTUÁLNĚ.CZ. *Sazka*. Dostupné na WWW: < <http://wiki.aktualne.centrum.cz/sazka/>>.

⁷⁸FTVS. *Občanská sdružení ve sportu s důrazem na strukturu, úkoly a financování ČSTV*. Dostupné na WWW: <http://www.ftvs.cuni.cz/katedry/kin/management/Dvorak/Organiz2.ppt>.

⁷⁹FTVS. *Občanská sdružení ve sportu s důrazem na strukturu, úkoly a financování ČSTV*. Dostupné na WWW: <http://www.ftvs.cuni.cz/katedry/kin/management/Dvorak/Organiz2.ppt>.

V roce 2011 skončí monopol SAZKY jako provozovatele loterií, na trh vstupuje společnost Fortuna. Konkurence pro SAZKU je o to nepříjemnější, neboť splácí halu v pražských Vysočanech - 02 arenu (dříve SAZKA arena). Společnost se kvůli ní dostala do obrovských problémů.

5. 5 Shrnutí

V minulé kapitole jsem se zabývala rozvojem organizací, které převládaly od 90. let do současnosti. Změnilo se něco od doby, kdy na začátku 90. let se znovu obnovovaly organizace po jejich pozastavené činnosti před rokem 1989 či 1948 nebo vznikaly nové nebo od roku 1993 po rozdělení se Slovenskem a působnost tak vytvářely samostatně? Jak to vypadá s dnešními organizacemi – rozvíjí se jejich činnost stále více, nebo naopak klesá či skoro zaniká? Na tyto otázky jsem se snažila odpovídat v minulé kapitole.

V současné době vzniká čím dál více sportovních odvětví, které k nám přišly v posledních pár let (zumba, fitbox) a může nastat problém, zda tyto nové fenomény sportu nenahradí stávající sporty, které do dnešního dne fungovaly v tak obrovském měřítku, že organizace, které tyto sportovní činnosti nabízí, nebudou mít strach o odebrání klientů. Ale na druhou stranu stávající organizace mají mnoho možností – můžou tyto fenomény sportu zařadit mezi své stávající a fungující aktivity nebo ponechají tuto možnost jiným organizacím, které se budou zabývat sportem jednoho druhu.

90. léta a současnost mají již svojí historii a svůj vývoj. Jak ale tato situace bude vypadat v budoucnosti? Změní se nějaké skutečnosti nebo se situace zastaví na současnosti. Nyní se budu zabývat prognózou budoucnosti.

6 Budoucnost sportovních organizací

Z faktů posledních dvou kapitol nastala situace, jakým směrem se tento vývoj bude zabírat v budoucnu. V této kapitole se můžeme zaměřit na situace, které nastaly za posledních 20 let a od toho odvíjet brzkou budoucnost. Jako první se zaměřím na legislativní stránku budoucího sportování.

1. Legislativní: během 20 let došlo k mnoha právním úpravám, které se dostaly až do současnosti. Nastává otázka, zda budou vytvořeny nové legislativní podmínky, či stávající jsou dosti silné. Ale stávající státní orgány nemají v plánu měnit legislativu sportovních organizací. Z tohoto faktu může nastat problém pro stávající nedostatečnou legislativní formu na financování sportovní organizací. Vždyť neexistuje žádný dokument, který by vyjadřoval finanční podporu, tak i situaci sportu. Z těchto skutečností můžeme prognózovat do budoucna problém, kdy sportovní organizace nebudou mít finanční podporu a tak jejich činnost může pokračovat jen z jejich vlastní činnosti a z vlastních výdělků. Ale bude mít tento fakt dlouhé trvání? Legislativní složka v sobě obsahuje ve vysoké míře i složku ekonomickou.

2. Ekonomická: financování sportu v České republice je v současné době považováno za neuspokojivé, jak ostatně ukázala analýza, kterou nechal vytvořit bývalý ministr školství, mládeže a tělovýchovy Ondřej Liška ve spolupráci s ČOV a ČSTV. Česká republika se nachází mezi státy s nejnižší podporou sportu v jednotlivých zemích EU. Tento fakt bude přetrvávat i do budoucna, protože situace financování sportu není nijak přívětivá. Státní dotace v 90. letech byla stále nižší a v současnosti se tato situace nijak nezměnila. Jaké tedy může být tento fakt pokračování? Státní příspěvek na sport od ministerstva financí na podporu zastřešujících občanských sdružení pro rok 2011 má být o 10% nižší a ministerstvo financí zvažuje i změnu jeho určení. Panuje proto obava, zda bude možné financovat, tak jako dosud, všechny potřebné složky sportovních organizací. Už jen tato situace nám poukazuje, že ekonomická stránka do budoucna nemá moc pozitivní složky.

Nastává ale otázka, jak budou vypadat organizace, které působí v současné době, jak budou působit i v budoucnu, jak se budou vyvíjet a kdo je bude financovat. Může nastat taková situace, že vzniknou nové organizace, které můžou konkurovat stálým

a současným působícím, nebo můžou naprosto „odrovnat“ doteď stávající na předních místech statistiky dle počtu členů a dostat se tak na jejich místo v tabulce s nejpočetnějšími organizacemi v České republice. Toto pojetí je ale v daleké budoucnosti.

Domnívám se, že organizace působící na posledních příčkách tabulky č. 4, kde jsem uvedla organizace sestupně dle počtu členů v současné době, může nastat situace, že se tyto organizace dostanou do popředí a budou konkurovat stávajícím organizacím. Myslím si to proto, že dnešní doba se tak neskutečně mění a zájmy lidí, ať už pro individuální sporty, skupinové sporty či z masového hlediska, se vyvíjí a lidé se snaží dělat i jiné věci, než na které jsou zvyklé.

Závěr

Cílem této práce bylo nastínění současné situace sportovních organizací. Domnívala jsem se, že knih popisující dobu od 90. let po současnost bude hodně, ale opak byl pravdou. O literatuře, která by se zabývala sportovními organizacemi a vystihovala by situaci v 90. letech po současnost, byla pouze jedna, od I. Slepíčkové Sportovní organizace – Teoretická východiska a situace v ČR po roce 1990. V průběhu sledování daného problému jsem nakonec zhodnocovala a porovnávala sportovní organizace od roku 1990 po současnost až budoucnost. Na začátku svého bádání jsem definovala pojmy, které bezpodmínečně souvisí se sportovními organizacemi z teoretického hlediska, které jsem posléze využila v praktickém popisování daných a konkrétních organizací.

Mé téma se nazývá současné trendy vývoje sportovních organizací. Za trendy si dovoluji považovat legislativní a ekonomickou stránku organizací, neboť okolo těchto složek je stále více otázek a šetření. A proto jsem pro různá témata a podtémata, které by mohly být součástí této práce, zvolila z největší části tyto trendy.

Nejvíce informací o současném sportování se točí kolem financí. Ať už obecně o sportu nebo v konkrétních organizacích. Tento fakt již byl i na počátku 90. let. Sportovní organizace požadovaly navrácení svého majetku zpět do svého vlastnictví a tato situace se již přesouvá i do budoucna, neboť toto šetření není stále vyřešené. Finanční stránka organizací byla, je a bude stále patřit k nejdiskutovanějším jevům, vždyť finance jsou stále potřeba na zdokonalování své činnosti a rozšiřování svého působení.

Organizace, se kterými jsem se setkala při svém šetření, jsou v současnosti stále „trendy“, neboť jejich působení od 90. let po současnou dobu je stále aktuální a tím mají nakročeno správným směrem již do brzké budoucnosti. K těmto organizacím jistě patří ČSTV, které stále drží první příčku co do počtu členů.

Existuje již spousta sdružení, která mají obrovské množství členů a vykazovaného majetku, ale domnívám se, že i pro nové zakládající sdružení může být tento fakt inspirujícím pro svou činnost a mohly by i těmto spolkům konkurovat. Neboť finanční situace je tak vážná, že se v daleké budoucnosti může stát, že stávající spolky ztratí svůj počet členů díky konkurenčním spolkům, či dokonce zaniknou a dají tak příležitost novým a žádaným sportům a sportovními organizacím k vytvoření nových poměrů.

Setkala jsem se s výrazy jako Všesportovní kolegium, zastřešující sportovní organizace či sportovní kluby. Dále konstatuji, že o organizovanou sportovní činnost je stále zájem a lidé pořád využívají služeb od těchto organizací. Neznamená to tedy, že všichni jsme součástí nějakého sportovního klubu, dochází i k samostatnému trávení sportovních činností ať již na čerstvém vzduchu, či ve fitness centrech, které jsou velmi oblíbené.

Před rokem 1990 vyšla řada knih popisující situaci sportovních organizací z různých možných odvětví, ale o současném vývoji v knižní podobě není tolik informací. Příčin a důvodů může být více. Nesporným důvodem může být současná obliba internetu, kde je nejvíce informací. Doufám ale, že se tato skutečnost do budoucna bude řešit a vyjdou v brzké budoucnosti knihy či periodika informující o dalším vývoji sportovních organizací.

Seznam použitých zdrojů

Tištěné publikace:

- DURDOVÁ, I. *Sportovní management*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, 2002. ISBN 80-248-0130-2.
- EGER, L. *Komunální tělovýchova a sport*. Plzeň: Západočeská univerzita, 1998. ISBN 80-7082-477-8.
- HODAŇ, B. *Sokolství a současnost*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003. ISBN 80-244-0716-7.
- SEKOT, A. *Sociologické problémy sportu*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2562-8.
- SEKOT, A. *Sport a společnost*. Brno: Paido, 2003. ISBN 80-7315-047-6.
- SLEPIČKOVÁ, I. *Sport a volný čas*. Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-2461039-6.
- SLEPIČKOVÁ, I. *Sportovní organizace – Teoretická východiska a situace v ČR po roce 1990*. Praha: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1405-2.
- SVOBODA, B. *Stručná pedagogika sportu*, Praha: Karolinum, 1999. ISBN 80-7184-842-5.
- ŠIMEK, R. *Národní dny sportu a kultury 2000 : sport pro všechny*. Praha: Jiří Ševčík, 2000. ISBN nevedeno.
- TEMPÍR, M. a kol. *Dvacet let asociace tělovýchovných jednot a sportovních klubů ČR*. Praha: ATJSK ČR, 2010. ISBN nevedeno.
- VOJTÁŠEK, F. *Encyklopedie Diderot* [CD-ROM]. Praha: Ikaros, 2001.
- ZUSKA, K.; CÍZL, V. *Právní postavení sportovních organizací po 1. lednu 1992*. Praha: Atos, 1992. ISBN 80-85435-24-1.

Internetové zdroje:

- AKTUÁLNĚ.CZ. *Sazka*. [online]. © 1999-2011, [cit. 2010-12-29]. Dostupné na WWW: < <http://wiki.aktualne.centrum.cz/sazka/>>.
- Asociace školních sportovních klubů České republiky. *Základní charakteristika a hlavní cíle*. [online]. © 2001, < http://www.ftvs.cuni.cz/assk_web/?page=1>.

- AŠSK. *Zájem školních sportovních klubů o sporty*. © 2008 [cit. 2010-04-30].
Dostupné na WWW:
<http://www.ftvs.cuni.cz/assk_web/down/brozura+assk.pdf>.
- ČASPV. *Základní informace ČASPV*. [online]. © 2009, Dostupné na WWW:
<<http://www.caspv.cz/cz/o-nas/zakladni-informace/>>.
- ČESKÁ OBEC SOKOLSKÁ. *Historie Sokola*. [online]. © 2007, Dostupné na
WWW:
<<http://www.sokol.eu/COS/sokol.nsf/View/1F6EA7ABDC46AAFFC1257300002C7FD6?OpenDocument&cat=Organizace>>.
- ČSTV. *Společnosti, kde má ČSTV rozhodující vlastnický podíl*. [online]. © 200
Dostupné na WWW: <<http://www.cstv.cz/zpravy/media.htm>>.
- ČSTV. *Všesportovní kolegium České republiky chce být důstojným partnerem veřejných a státních institucí*. [online]. [cit. 2010-10-12]. Dostupné na WWW:
<http://www.cstvopava.cz/files/TP_08_2010.pdf>.
- ČESKÁ REPUBLIKA. *Historie sportu v ČR a důležité sportovní organizace*.
[online].[cit. 2010-01-01]. Dostupné na WWW:
<<http://www.czech.cz/cz/66618-historie-sportu-v-cr-a-dulezite-sportovni-organizace>>.
- FTVS. *Občanská sdružení ve sportu s důrazem na strukturu, úkoly a financování ČSTV*. Dostupné na WWW:
<http://www.ftvs.cuni.cz/katedry/kin/management/Dvorak/Organiz2.ppt>.
- MŠMT. *Koncepce státní podpory sportu v České republice*. [online]. © MŠMT
2006 [cit. 2009-09-17]. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/pro-novinare/koncepce-statni-podpory-sportu-v-ceske-republice>>.
- MŠMT. *Co říká analýza financování sportu v České republice*. [online]. ©
MŠMT 2006 [cit. 2009-04-16]. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/pro-novinare/co-rika-analyza-financovani-sportu-v-ceske-republice>>.
- MŠMT. *Pokud vedení ČSTV neposílí, sport končí*. [online]. © MŠMT 2006 [cit.
2011-01-11]. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/pro-novinare/ministr-dobes-pokud-vedeni-cstv-neposili-sportskonci?highlightWords=Josef+Dobe%C5%A1>>.
- PRVNÍZPRÁVY.CZ. *Všesportovní kolegium ČR*. [online]. © 2008-2011, [cit.
2010-04-30]. Dostupné na WWW:

<<http://sportastat.prvnizpravy.cz/zpravy/style=default/?id=fb1a6088-a5e2-102d-9368-003048330e04>>.

- SDRUŽENÍ SPORTOVNÍCH SVAZŮ ČR. *Profil sdružení*. Dostupné na WWW: <<http://www.sporty-cz.cz/cs/profil-sdruzeni/>>.
- USNESENÍ VLÁDY. *Koncepce státní politiky v tělovýchově a sportu v České republice*. [online]. © 2001, poslední aktualizace 12. 10. 2006 [cit. 1999-01-06]. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/sport/koncepce-statni-politiky-v-telovychove-a-sportu-v-ceske-republice>>.
- ČESKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR. *Koncepce státní podpory sportu v ČR*. [online]. © 2009, [cit. 2009-09-17]. Dostupné na WWW: <http://www.olympic.cz/downow.php?filename=/public/img/dokumenty/cov/koncepce_statni_podpory_sportu_v_cr.pdf>.

ABSTRAKT

PEJŠOVÁ, P. *Současné trendy vývoje sportovních organizací*. České Budějovice, 2011. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra pedagogiky. Vedoucí práce M. Kaplánek.

Klíčová slova: sportovní organizace, občanská sdružení, sport, vývoj, trendy, legislativa, ekonomika, financování, politika

Tato práce se zabývá současnými trendy vývoje sportovních organizací. Začátek práce charakterizuje pojmy související s tímto tématem a popisují daný problém. Dále je konkrétněji zaměřena na situaci v 90. letech, tak i na současnou dobu z hlediska legislativního a ekonomického. Dále je zaměřená na konkrétní organizace, které ovlivňují dobu v průběhu 20 let. Důraz je kladen na organizace, které se v průběhu této doby stále drží na předních příčkách v oblíbenosti. Na konci práce je popsána situace do budoucna, jak by z hypotetického hlediska mohla vypadat.

ABSTRACT

Actual trends development of sports organizations

Key words: sports organization, civic associations, sports, development, trends, legislation, economy, financing, policy

This work discusses about the current trends in development of sports organizations. Beginning of the work describes the terms that are related to this topic and describe the problem. Then is it specifically focused on the situation in the nineties and also on the present economic and legislative aspects. Then is it aimed to a concrete organizations, which have influenced the time of last 20 years. Emphasis is placed on the organizations that still hold the leading positions in popularity during this period. Hypothetical situation of the future is described at the end of the work.